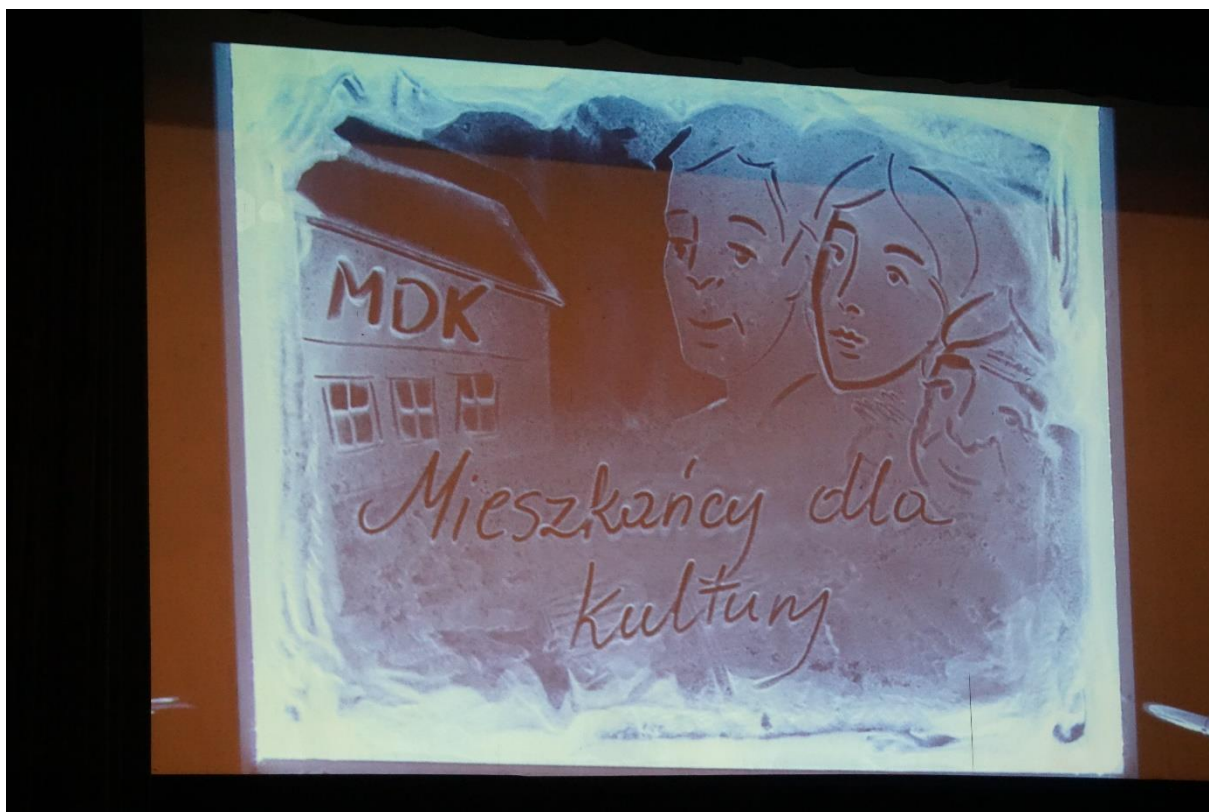

Diagnoza potencjału kulturalnego mieszkańców Łańcuta

Realizacja w ramach projektu „MDK-Mieszkańcy Dla Kultury, Inicjatywy lokalne 2016” finansowanego przez Narodowe Centrum Kultury w ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2016

Opracowanie:

Agnieszka Duda-Jastrzębska

Marta Nazaruk-Napora

Maj 2016

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Łańcut – podstawowe informacje o mieście	4
3. Miejski Dom Kultury w Łańcucie - charakterystyka instytucji	9
4. Koncepcja badawcza.....	14
a) Problematyka szczegółowa - poznanie inspiracji, potencjału mieszkańców i miejsc kulturotwórczych mieście Łańcut.....	14
b) Krótki opis zestawu narzędzi zastosowanych w diagnozie.....	16
c) Realizacja badań.....	21
5. Potencjał kulturotwórczy Łańcuta	23
a) Mieszkańcy Łańcuta.....	26
Zainteresowania mieszkańców	26
Sposoby spędzania czasu wolnego	31
Zainteresowanie współpracą z MDK-iem	34
b) Miejsca w Łańcucie.....	35
c) Działalność Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie	48
Opinie pracowników dotyczące działalności MDK-u.....	49
Promocja działań MDK-u.....	51
Strategia działań na przyszłość - idealny dom kultury	54
d) Identyfikacja barier w uczestnictwie w kulturze.....	58
6. Aktywność mieszkańców Łańcuta w budowaniu oferty kulturalnej miasta.....	59
Propozycje mieszkańców dotyczące działalności kulturalnej w mieście.....	60
7. Rekomendacje i wnioski ogólne	64

1. Wstęp

Głównym celem realizowanej diagnozy było poznanie potencjału kulturotwórczego miasta Łańcut czyli jego mieszkańców i przestrzeni miejskich. W ramach realizacji diagnozy uzyskano informacje o potrzebach kulturalnych społeczności lokalnej, miejscach ważnych dla społeczności oraz osobach i instytucjach tworzących tkankę kulturową.

Opracowanie diagnozy jest elementem programu „Dom Kultury + Inicjatywy lokalne 2016” realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury. Diagnoza oprócz swych walorów badawczych ma również potencjał dążący do promocji projektu, a także aktywizacji mieszkańców do podejmowania własnych inicjatyw kulturalnych.

Punktem wyjścia badań jest poznanie mieszkańców, ich działalności kulturotwórczej i powiązanie ich z przestrzenią miasta. Celem dodatkowym działań, realizowanym już na etapie diagnozy, jest aktywizacja jak największej liczby mieszkańców i włączanie ich do działań diagnostycznych. Diagnoza jest swoistą „mapą” potencjałów kulturotwórczych i animacyjnych w mieście Łańcut. Jednocześnie ma być bodźcem do realizacji działań animacyjnych w społeczności lokalnej. Założono partycypacyjny tryb badań, których główną osią były działania realizowane przez badaczy wolontariuszy oraz pracowników Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie. Grupy te zostały wsparte szeregiem narzędzi zastosowanych przez realizatorki diagnozy oraz zadaniami badawczymi zleconymi poszczególnym grupom zajęciowym MDK. Podsumowując, diagnoza ma charakter partycypacyjny i aktywizujący mieszkańców.

2. Łańcut – podstawowe informacje o mieście

Łańcut jest miastem położonym w województwie podkarpackim, 16 kilometrów na wschód od Rzeszowa. Miasto zamieszkuje około 18 tysięcy mieszkańców w 5 osiedlach: Śródmieście, Wschód, Południe, Przedmieście Grabskie oraz Podzwierzyniec Kąty. Podzwierzyniec Kąty zajmuje największą powierzchnię Łańcuta – około 32%. Opierając się na lekturze strategii Urzędu Miasta w Łańcucie, należy zauważyć, że obserwuje się w mieście trend wyludnienia (niski przyrost naturalny, ujemne wartości salda migracji) oraz starzenia się społeczeństwa. Zgodnie z danymi z 2014 roku w wieku przedprodukcyjnym było 17,9% mieszkańców (w 2004 było to 22,1%), w wieku produkcyjnym 61,6% (w 2004 – 61,9%) i wieku poprodukcyjnym 20,5% (w 2004 – 16%). W programie rewitalizacji miasta wyodrębniono 3 obszary, które szczególnie powinny otrzymać wsparcie w działaniach rewitalizacyjnych: Rynek oraz przyległe ulice i teren Zamku; las komunalny „Bażantarnia” i część Osiedla Wschód oraz tereny powojaskowe.

Łańcut, historycznie związany z magnackimi rodami Lubomirskich i Potockich, ma szczególne znaczenie pod względem turystycznym w regionie i kraju. Zespół pałacowo-parkowy rodu Lubomirskich i Potockich znajduje się w centrum miasta. Zamek stanowi istotny, w skali województwa i kraju, zabytek architektoniczny. Zgodnie ze strategią rozwoju miasta Łańcuta *„zespół zamkowy pełni obecnie funkcje muzealne i zajmuje bardzo ważne miejsce na mapie wydarzeń kulturalnych w skali całego kraju, przede wszystkim ze względu na organizowany tam Festiwal Muzyczny w Łańcucie”*. Ponadto w Łańcucie znajduje się największa w kraju kolekcja sztuki cerkiewnej, która mieści się w stajniach cugowych. W zespole parkowo-pałacowym znajdują się takie obiekty jak: oranżeria, ujeżdżalnia, storczykarnia, Zameczek Romantyczny. W sąsiedztwie Parku położone są wspomniane stajnie cugowe oraz wozownia¹. W 2014 roku na terenie Łańcuta znajdowało się 91 obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz 453 obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków². W Łańcucie znajduje się m.in. Maneż, Kasyno Urzędnicze z końca XIX wieku, kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika, barokowa synagoga, nekropolia i cmentarze żydowskie.

¹ Folder promocyjny powiatu łańcuckiego wydany przez Starostwo Powiatowe w łańcucie w 2013 roku

² Strategia Rozwoju Miasta Łańcuta na lata 2015-2020

W Łańcucie swoją siedzibę mają następujące instytucje kultury: muzea (Muzeum-Zamek w Łańcucie, Muzeum Gorzelnictwa), Miejski Dom Kultury wraz z filiami, Miejska Biblioteka Publiczna wraz z filiami. W mieście Łańcucie w 2014 roku funkcjonowało łącznie 21 placówek oświatowych: 10 przedszkoli, 3 szkoły podstawowe, 2 gimnazja, a także zespoły szkół ponadgimnazjalnych, licea ogólnokształcące oraz państwowa szkoła muzyczna. Na terenie miasta aktywnie działają organizacje m. in. Łańcuckie Stowarzyszenie Oświatowe oraz Łańcucki Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Obiektami sportowymi w Łańcucie zarządza w większości Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. W samym budynku MOSiR jak i na terenie całego miasta znajduje się hala sportowo-widowiskowa przygotowana dla osób niepełnosprawnych, kryta pływalnia, basen kąpielowy otwarty, sztuczne lodowisko, kort tenisowy, skatepark, stadion, kompleks boisk sportowych Orlik 2012.

„Łańcut 50 lat temu posiadał kilka lodowisk sezonowych (Staw Browarniany, Ogródek Jordanowski obok dawnego kina Znicz i bardzo rzadko I LO)! O torach narciarsko-saneczkarskich nie wspominając (miał w Bażantarni, na Babiej Górcie i obok kościoła).”

Wypowiedź z portalu społecznościowego

Obszary o wysokich walorach przyrodniczych to przede wszystkim³:

- Zespół Zamkowo-Parkowy (najcenniejszy obszar przyrodniczy),
- Obszar Starorzecza Wisłoka,
- Las Komunalny Dębnik,
- Las Komunalny Bażantarnia,
- Dawny Park Angielski przy Miejskim Domu Kultury,
- Staw Browarny (wpisany do rejestru zabytków w ramach zespołu zabytkowego miasta, który stanowi pozostałość dawnego Browaru utworzonego na potoku Mikośka).

Satysfakcja z życia w danym mieście jest powiązana z możliwością spędzenia czasu wolnego zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Szeroki wachlarz możliwości wyboru z oferty kulturalnej miasta jest jednym ze wskaźników stopnia zadowolenia z mieszkania w danym

---

³ Strategia Rozwoju Miasta Łańcuta na lata 2015-2020

miejscu. Jeśli takiej oferty mieszkańiec nie ma w swoim mieście to albo nie uczestniczy w proponowanych wydarzeniach kulturalnych albo poszukuje jej w innych miejscach, w przypadku Łańcuta w Rzeszowie. Zgodnie ze wskaźnikami, na tle całego kraju, mieszkańcy chętnie uczestniczą w życiu kulturalnym miasta⁴. Szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że mieszkańcy chętnie też korzystają z oferty bibliotek na terenie Łańcuta. W stosunku do kraju średnia liczba książek przypadająca na 1000 mieszkańców jest w Łańcucie prawie dwa razy większa.

„Aktywność mieszkańców w sferze kulturalnej oraz jakość i ilość placówek kulturalnych łącznie z liczbą imprez organizowanych na terenie danej jednostki osadniczej przesądza o poziomie i jakości życia mieszkańców. Daje dzięki temu możliwość zdywersyfikowania oferty spędzania czasu wolnego, jednocześnie umożliwiając rozwój i podtrzymanie pasji oraz zainteresowań”.

Strategia rozwoju miasta Łańcuta na lata 2015-2020

W Łańcucie działalność kulturalna opiera się na organizowaniu imprez o charakterze kulturalnym, rozrywkowym lub historyczno-narodowym. Wydarzenia te mają zasięg nie tylko lokalny, ale ogólnopolski czy międzynarodowy.

W Łańcucie wśród imprez cyklicznych odbywają się:

- Muzyczny Festiwal w Łańcucie,
- Międzynarodowe Mistrzowskie Kursy Muzyczne im. Zenona Brzewskiego,
- Międzynarodowy Plener Malarsko-Rzeźbiarski,
- Łańcucka Jesień Kulturalna,
- Ogólnopolski Turniej Brydżowy,
- Wojewódzki Przegląd Zespołów Tańca Ludowego „Garniec”,
- Kiermasz Wielkanocny,
- Święto 10 Pułku Strzelców Konnych,
- Międzynarodowe Dni Tańca,
- Narodowe Święto Trzeciego Maja,
- Narodowe Święto Niepodległości,

---

⁴ Wskaźnik – uczestnictwo w imprezach kulturalnych na 1000 mieszkańców, członkowie zespołów muzycznych na 1000 mieszkańców, członkowie klubów (kół) kulturalnych na 1000 mieszkańców

- Przedszkolada,
- Wieczory Muzyki Organowej i Kameralnej,
- Cykl imprez kulturalno-rozrywkowych „Dni Miasta i Powiatu”,
- Koncerty Dobroczynne.

Mieszkańcy w czasie realizacji diagnozy zostali poproszeni, by opowiedzieli, co dzieje się w Łańcucie. Najczęściej pierwsze skojarzenia (w grupach wiekowych – średniej i seniorskiej, które wypełniały ankietę rysunkową „Przedstaw się” i brały udział w wywiadach) prowadziły nas do muzyki poważnej i Muzycznego Festiwalu w Łańcucie. Z kolei uzupełniając informacje o odpowiedzi z sondażu telewizyjnego możemy doprecyzować, że młodzież w większości uważa, że w Łańcucie dzieje się wiele (taniec, pokazy fryzjerskie, Festiwal Muzyczny), podczas, gdy osoby w wieku około 30-40 lat nie odnajdują dla siebie oferty i najczęściej wskazują, że nic się nie dzieje i nie mają z czego korzystać (w przeciwieństwie do sytuacji sprzed kilku lat).

Możemy wymienić dodatkowe wydarzenia, miejsca czy instytucje, które kojarzą się mieszkańcom z mniej lub bardziej wartościowymi wydarzeniami i realnymi możliwościami spędzania czasu (kolejność nie oznacza tutaj częstotliwości powtórzeń):

- Międzynarodowe plenery plastyczne połączone z warsztatami;
- działalność artystyczna Kościoła, zwłaszcza Parafii pw. Św. Stanisława;
- Restauracja i pub Piktonówka;
- Miejska Biblioteka Publiczna;
- Różne formy aktywności np. Uniwersytet Trzeciego Wieku;
- Różne realizowane projekty, pozyskiwanie środków z zewnątrz np. projekt „Trędowata” - zmotywowanie, ożywienie młodzieży;
- Motofestiwal;
- Pokazy fryzjerskie organizowane przez Zespół Szkół nr 3 a realizowane w MDK;
- TV Łańcut;
- Kino za Rogiem;
- Dni Miasta i Powiatu;
- Zsyp (już się nie odbywa);
- Kino plenerowe (już się nie odbywa);
- Warsztaty terapii zajęciowej;

- Organizacje zapraszające do pracy wolontariackiej;
- Sokół Łańcut (działalność sportowa, mecze);
- Liczne „kebaby”, w których spotyka się młodzież;
- Lodziarnie i cukiernie, zwłaszcza „U Pasierba”;
- Kursy muzyczne;
- Międzynarodowy Dzień Tańca;
- Wystawy czasowe związane z historią miasta i ludźmi ważnymi dla miasta np. dotycząca rodziny Cetnarskich.

Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi na potrzeby Strategii Rozwoju Miasta na lata 2015-2020 i Programu Rewitalizacji Miasta Łańcut na lata 2015-2020 stan działalności i infrastruktury kulturalnej mieszkańcy oceniają jako dobry. Gorzej oceniany jest stopień rozwinięcia infrastruktury kulturalnej, ponieważ przeważają oceny jako wystarczająco dobry i zły. Mieszkańcy zwracali uwagę na niedostateczne wykorzystanie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta oraz brak dalekosiężnej polityki dotyczącej turystyki, wykorzystującej także ofertę kulturalną.

„Turystyka. Generalnie Łańcut uważany jest za miasto turystyczne, niestety cała ta turystyka opiera się na Zamku, który owszem jest atrakcją, ale ma pewien próg, którego nijak nie da się przeskoczyć. Jeśli chodzi o turystykę, to Łańcut musi pracować na tym, aby zatrzymać w mieście turystę parę dni dłużej”.

Wypowiedź na portalu społecznościowym

3. Miejski Dom Kultury w Łańcucie - charakterystyka instytucji

Przed powstaniem Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie działania kulturalne skupione były przy Zamku, gdzie zapraszano wybitne osobistości, nie tylko związane z kulturą. Mieszkańcy uczestniczyli na Zamku w różnych imprezach kulturalnych np. w Teatryku Księżnej Lubomirskiej. Później powstało kino „Znicz”. Przestrzeń kina pełniła również funkcję sali widowiskowej⁵.

„Pamiętam, jako dziecko, jak ogródek jordanowski kwitł, było pełno dzieciaków, w budynku koło PTG (Polskie Towarzystwo Gimnastyczne), wypożyczalnia sprzętu sportowego, a w niedziele w kinie poranki.”

Wypowiedź z forum.nowiny24.pl

Coraz większa liczba mieszkańców i rozwój szkolnictwa spowodowały, iż rozpoczęto w latach 60-tych budowę domu kultury. Na obecnym terenie MDK znajdowała się część Parku Angielskiego, a potem plac targowy. Wybudowany obiekt początkowo był Powiatowym Domem Kultury, ale po 2 latach zmieniono go na Miejski Dom Kultury (w 1975 roku). Natomiast w 2001 roku Miejski Dom Kultury został przekształcony w samodzielną instytucję kultury finansowaną przez Urząd Miasta. Obecnie działalność kulturalną prowadzi i organizuje Miejski Dom Kultury w Łańcucie, również za pośrednictwem dwóch filii – Podzwierzyńiec i Przedmieście. Miejski Dom Kultury jest pomysłodawcą i organizatorem wielu wydarzeń kulturalnych. W swoich działaniach wspiera inicjatywy podejmowane przez instytucje, ale i osoby indywidualne. Poprzez swoją działalność stara się, żeby oferta była różnorodna i docierała do szerokiego grona odbiorców.

W tabeli zostały przedstawione zmiany jakie następowały od chwili powstania MDK-u do chwili obecnej.

---

⁵ Obecnie w miejscu gdzie istniał budynek PTG Sokół i działało kino Znicz stoi nowo wybudowany Hotel Sokół, fasadą nawiązujący do zabytkowego budynku „Sokoła”.

Tabela 1. Historia Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie

Rok	Realizowane działania
<p>1973 rok Powstaje Powiatowy Dom Kultury o powiatowym zasięgu (zmieniony w 1975 roku na Miejski Dom Kultury)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powstają kluby, zespoły i koła zainteresowań. • Organizowanie cyklicznych imprez: Łańcucka Jesień Kulturalna, Łańcucka Biesiada Filmowa, Przedszkolada, • W MDK-u ma siedzibę Grupa Łańcucka Twórców Nieprofesjonalnych zrzeszająca artystów z miasta i okolic.
<p>Lata 80-te</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powstaje filia dzielnicy Podzwierzyniec.
<p>Lata 90-te</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powstaje Teatr Poezji "Phoenix", Zespół Muzyczny "Big Family Band", Zespół Pieśni i Tańca "Łańcut". • W 1994 roku powstaje świetlica dla dzieci i młodzieży w Domu Strażaka na Przedmieściu. • W 1994 roku powstaje kino Gabinet w siedzibie MDK.
<p>Lata od 2001 roku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powstaje nowy cykl stałych imprez: Łańcuckie Wieczory Muzyki organizowane wraz z Łańcuckim Towarzystwem Muzycznym, Spotkania Łańcuckich Ludzi Kultury, podczas których wręczane są statuetki Animatora i Sponsora Kultury. • Ożywiono współpracę z Teatrem im. Wandy Siemaszkowej i Teatrem "Maska" w Rzeszowie. • Powstaje Galeria MDK. • Do 2009 roku instytucja była także organizatorem Międzynarodowego Dnia Teatru oraz Łańcuckich Nocy Teatralnych. • Od stycznia 2002 r. do 2011 r. instruktorzy MDK tworzyli Kwartalnik Kulturalny "Animator", zawierający aktualne informacje o ich pracy i kwartalny program imprez. • Przeprowadzane są takie imprezy jak Wojewódzki Przegląd Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tańca Ludowego „Garniec”, Festiwal Piosenki Dziecięcej „Moje Miasto” czy Łańcuckie Konfrontacje Fotograficzne.
<p>Od 2011</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Od 2011 roku Miejski Dom Kultury we współpracy z Urzędem Miasta prowadzi miejską telewizję internetową TV Łańcut. • W strukturach MDK-u aktywnie działa Podkarpacka Agencja Turystyczna prowadząca w budynku łańcuckiego Maneżu Punkt Informacji Turystycznej. • W 2014 roku powstaje nowa siedziba filii Podzwierzyniec. • W 2016 roku w filii Podzwierzyniec powstało Kino za Rogiem, • Realizacja innowacyjnych projektów: Ostoja Podzwierzyniec oraz remake “Trędowatej”.

Obecnie w MDK Centrum realizowane są przede wszystkim wydarzenia cykliczne, ale także prowadzone są zajęcia dla dzieci i młodzieży. Stałe formy współpracy to: Zespół Taneczny „Rytm”, Zespół Tańca Estradowego „Ekrol”, Zespół Pieśni i Tańca „Łańcut” i „Mały Łańcut”, Foto-klub, Koło Liryczne „Wena”, TV Łańcut oraz Reprezentacyjna Orkiestra Dęta. W strukturach MDK-u działa Kino Gabinet oraz Galeria MDK.

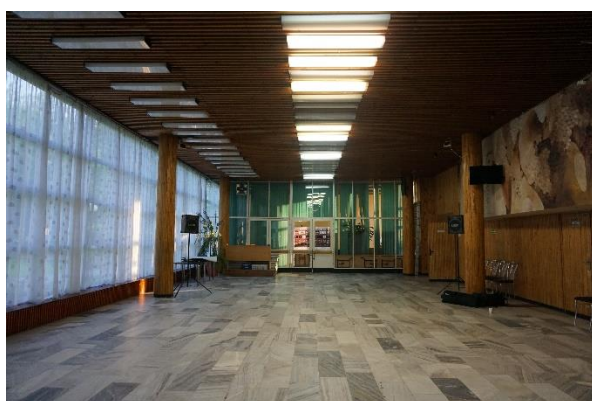
W budynku MDK-u funkcjonuje również m.in. Łańcucki Uniwersytet Trzeciego Wieku. MDK koordynuje grupę dzieci w Małym Uniwersytecie Rzeszowskim (MUR – grupa łańcucka). Agencje artystyczne wynajmują salę widowiskową na różne wydarzenia kulturalne np. teatry, kabarety, koncerty.

Zdjęcie 1. Wejście do MDK-u w Łańcucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora

Zdjęcie 2. Tereny zielone za MDK-iem w Łańcucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora

Zdjęcie 3. Wnętrze MDK-u w Łańcucie - hol przed salą widowiskową. Fot. Marta Nazaruk-Napora

Zdjęcie 4. Wnętrze MDK-u w Łańcucie – Galeria MDK. Fot. Marta Nazaruk-Napora

MDK w Centrum obecnie czeka na remont, co często jest wspominane przez badanych mieszkańców – „*Stan MDK i jego sali widowiskowej nie pozwala na żadną działalność kulturalną*”. W szczególności sala widowiskowa wymaga remontu od „*poprawy estetyki*”, po

zakupienie nowoczesnego sprzętu. Otoczenie MDK wymaga również odświeżenia wizualnego. W badaniu ankietowym, spacerach badawczych czy warsztacie kreatywnym wskazywano na bardzo duży potencjał tego miejsca, które może być idealną przestrzenią na wydarzenia plenerowe.

„Lepiej zagospodarowana przestrzeń za budynkiem MDK-u, która zachęcałaby do spacerów, zawierająca drobne usługi, mini targ sezonowy, gdzie odbywałby się kiermasz świąteczny, oczywiście w eleganckim architektonicznym stylu. Może tam znalazłaby się kawiarnia, scena do występów na zewnątrz. Sugerowałbym formę ogrodu japońskiego, bo jest to styl, który tworzyłby przeciwagę do tego, jaki można zastać w Parku zamkowym. W miarę możliwości ułatwiłby to komunikację między MDK-iem, Parkiem pałacowym, wozownią, Maneżem i historycznym rynkiem”.

Wypowiedź badanej osoby z ankiety internetowej

Miejski Dom Kultury w Łańcucie posiada dwie filie – Podzwierzyniec i Przedmieście.

Od 2014 roku Filia MDK Łańcut-Podzwierzyniec funkcjonuje w nowo wybudowanym obiekcie, który jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynek posiada salę kinową, salę widowiskową na 200 osób, pracownię komputerową oraz studio TV Łańcut. Ponadto w salach znajduje się tenis stołowy, bilard, piłkarzyki. Realizowane są w filii zajęcia dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych np. zajęcia ruchowe. W budynku znajduje się również Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcucie. W wywiadach czy ankietach mieszkańcy Łańcuta pozytywnie wypowiadają się o filii Podzwierzyniec, widząc w nim duży potencjał – *„oferta, którą proponuje Podzwierzyniec MDK jest wystarczająca, należałoby się na niej wzorować”.*

Zdjęcie 5. Budynek filii Podzwierzyniec. Fot. MDK w Łańcucie

Zdjęcie 6. Kino za Rogiem w filii Podzwierzyniec. Fot. MDK w Łańcucie

W filii Przedmieście funkcjonuje świetlica, gdzie realizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży. Aktywnie działa też Klub Seniora.

Zdjęcie 7. Zajęcia w filii Przedmieście. Fot. MDK w Łańcucie

MDK w Łańcucie ma swoich sympatyków. Mieszkańcy wskazywali w badaniu na MDK, jako instytucję, do której czują sentyment. W przeprowadzonych rozmowach również jest pozytywna atmosfera wokół działalności MDK-u – „Kibicuję MDK Łańcut, życzę im jak najlepiej. Chętnie pomogę w rozwoju MDK-u.” Wiele osób deklaruje chęć współpracy, co również wpływa na pozytywny wizerunek MDK-u.

„Oferta jest bogata i wiele się dzieje w MDK -u. Cenię sobie bardzo „Wydarzenia” w TV Łańcut i reportaże. Bardzo ciekawie zrobione. Zawsze dostępne i przekazujące jak wiele dzieje się w naszym mieście”.

Wypowiedź badanej osoby (ankieta internetowa)

4. Koncepcja badawcza

a) Problematyka szczegółowa - poznanie inspiracji, potencjału mieszkańców i miejsc kulturotwórczych mieście Łańcut

Głównym celem działań badawczo-animacyjnych było opracowanie diagnozy potencjału kulturalnego mieszkańców Łańcuta. Problematyka szczegółowa została rozbita na 4 bloki tematyczne. Podział ten pozwolił na bardziej przejrzystą analizę materiałów do diagnozy. Blok A dotyczy instytucji i grup nieformalnych działających w Łańcucie. Blok B zawiera pytania szczegółowe, które mają przybliżyć społeczność lokalną. Blok C jest identyfikacją i odkryciem nowych miejsc kulturotwórczych w mieście. Blok D jest zebraniem informacji z wcześniejszych bloków i skoncentrowaniem na identyfikację potencjału kulturotwórczego w mieście. Blok E miał za zadanie zaprezentować MDK w Łańcucie oraz wskazać kierunki dalszej jego działalności.

Pytania szczegółowe (z podziałem na bloki tematyczne):

BLOK A Podmioty działające w sferze kultury w Łańcucie

- Jakie instytucje (państwowe i komercyjne), grupy nieformalne czy osoby działają w sferze kultury i animacji działań społecznych? Kto je reprezentuje? Jaką mają formę? Czy aktywniejsi są mieszkańcy czy instytucje?
- Jakie są relacje pomiędzy podmiotami działającymi w sferze kultury? Co wiedzą o sobie? Jak współpracują?
- Czy są aktywne organizacje pozarządowe i inne niezależne organizacje (formalne i nieformalne)?
- Jakie działania są realizowane przez instytucje/grupy nieformalne i mieszkańców? Jakie działania instytucjonalne i inicjatywy oddolne są podejmowane w Łańcucie? Czy działania są zbieżne czy rozchodzą się w różnych kierunkach?
- Jakie są relacje pomiędzy mieszkańcami?
- Jakie jest kapitał kulturowy instytucji i organizacji? Czy jest on zbieżny z kapitałem kulturowym mieszkańców?

- Jaka jest rola mediów, w tym i społecznościowych w propagowaniu działań kulturotwórczych?
- Jakie mają zasoby personalne, historyczne, przyrodnicze, rekreacyjne?
- Jak jest zaplecze techniczne, z którego korzystają mieszkańcy?
- Jaki jest wymarzony dom kultury?

BLOK B Mieszkańcy Łańcuta

- Jaki jest kapitał kulturowy mieszkańców?
- Jaki mieszkańcy mają stosunek do działań w sferze kultury? Co rozumieją poprzez działalność w sferze kultury? Jak rozumiana jest kultura przez mieszkańców?
- Jakie grupy są niewidoczne lub potrzebujące wsparcia w sferze kultury?
- Jak otwarta na nowe inicjatywy jest społeczność? Jakie obszary ich motywują do działania?
- Jakie są obecnie sposoby spędzania czasu wolnego przez mieszkańców (codziennego, weekendowego, wolnego od szkoły, urlopowego)? W jaki sposób spędzają czas, z kim, w jakiej przestrzeni? Jakie są wymarzone sposoby spędzania czasu wolnego w mieście, w innym mieście, poza miastem?

BLOK C Identyfikacja i odkrycie nowych miejsc kulturotwórczych

- Jakie miejsca są kulturotwórcze? Jakie miejsca mają potencjał kulturotwórczy?
- Jaka jest charakterystyka przestrzeni miasta? Jak odczuwają miasto mieszkańcy?
- Gdzie mieszkańcy spędzają czas wolny w mieście?
- W jakich miejscach najczęściej spędzają czas poszczególne grupy społeczne (dzieci, młodzież, studenci, rodzice małych dzieci, dorośli, starsze osoby, niepełnosprawni)?

BLOK D Identyfikacja potencjału kulturotwórczego w Łańcucie

- Jakie działania dla mieszkańców powinny być zorganizowane, żeby ludzie razem spędzali czas/podejmowali wspólnie inicjatywy? Jakie są pomysły na wydarzenia, akcje dla innych mieszkańców miasta?
- Jakie są obecnie realizowane działania oddolne (działania mieszkańców, nieinstytucjonalne)?
- Jakie są zainteresowania oraz podejmowane formy aktywności w zakresie kultury?
- Jakie są osoby w mieście, grupy nieformalne, instytucje, organizacje pozarządowe, które mają pomysły na „niestandardowe” działanie w sferze kultury?

BLOK E Prezentacja działalności MDK-u w Łańcucie

- Jakie działania podejmuje MDK na terenie miasta?
- Jakie zasoby personalne, techniczne, przestrzeni posiada MDK?
- Jaka jest znajomość oraz ocena obecnej działalności MDK?
- Jakie są źródła informacji o działalności MDK?
- Jak oceniają działalność MDK pracownicy i mieszkańcy?

b) Krótki opis zestawu narzędzi zastosowanych w diagnozie

Narzędzia są zaczerpnięte z doświadczeń z zakresu socjologii, antropologii, etnografii czy kulturoznawstwa. Opierają się na danych jakościowych, ale i ilościowych. Oparte są na zasadzie triangulacji metod i narzędzi, aby najpełniej opisać i zdiagnozować potencjał kulturotwórczy miasta Łańcut. Zebrany materiał, dzięki temu, uzupełnia się i jest możliwe głębsze przeanalizowanie problematyki badawczej.

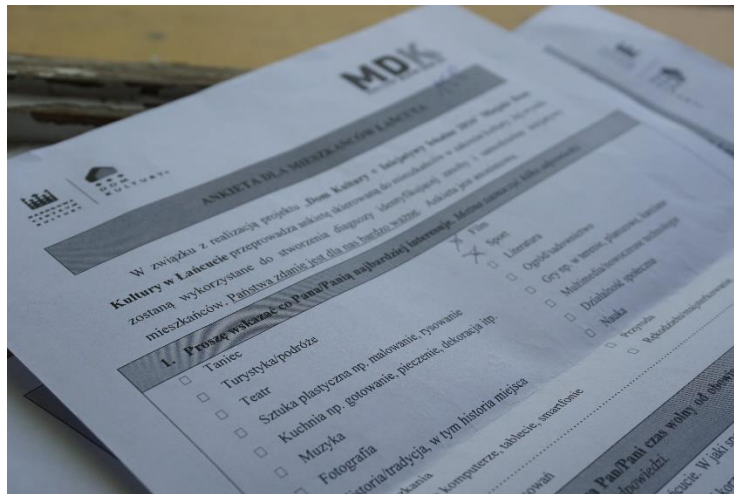
Z założenia realizacja diagnozy w projekcie „MDK-Mieszkańcy dla kultury, Inicjatyw lokalne 2016” miała być partycypacyjna i oparta na działaniach wolontariuszy-badaczy, a przez to aktywizująca mieszkańców. W trakcie realizacji działań łączono techniki badawcze z animacyjnymi. Zastosowano również narzędzia z zakresu design thinking. Niektóre narzędzia są autorskie, dopasowane do idei programu „Dom Kultury + Inicjatyw Lokalne 2016” oraz

opracowania diagnozy w mieście Łańcut. Zbieranie materiałów dopasowano do procesu animacyjnego, dlatego też i narzędzia w pełni dopasowywano do tej sytuacji. W trakcie działań zestaw narzędzi modyfikowano zależnie od potrzeb.

Zestaw zastosowanych narzędzi badawczych:

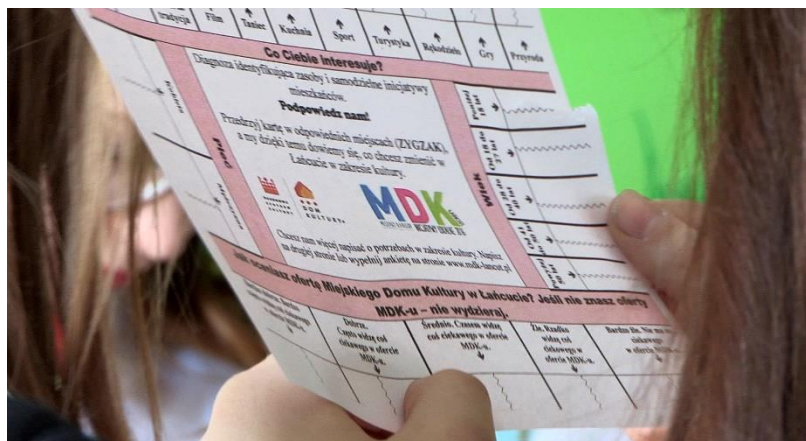
- Ankieta papierowa – kwestionariusz ankiety pozwalający na zebranie danych ilościowych i uzyskanie podstawowych informacji na temat opinii mieszkańców bez ich pogłębiania. Ankieta zastosowana była w dwóch formach, pozwalających na dotarcie do nieco innych grup mieszkańców – papierowej i elektronicznej.

Zdjęcie 8. Ankieta papierowa. Fot. Marta Nazaruk-Napora

- Ankieta internetowa – kwestionariusz ankiety skierowany do mieszkańców Łańcuta za pośrednictwem Internetu.
- Ankieta “wydzieranka” – prosty kwestionariusz zbudowany w postaci kuponu, na którym odpowiedzi zaznacza się poprzez naddarcie odpowiedniego miejsca. Ankieta zajmuje bardzo mało czasu i jest idealna do zastosowania na różnego rodzaju imprezach masowych. Zawiera 4 pytania⁶.

⁶ Inspiracją był kupon. Źródło: <http://stocznia.org.pl/narzedzia-do-ewaluacji-projektow-w-dziedzinie-edukacji-kulturalnej/>

Zdjęcie 9. Ankieta „wydzieranka” na Targach Edukacyjnych w MDK-u w Łącut. Fot. MDK Łącut

- Ankieta rysunkowa „Przedstaw się” – ankieta pozwala na nietypowe zadanie pytań, dzięki częściowo rysunkowej formie i kontekstowi przedstawiania się pozwala dotrzeć do wielu informacji w przyjemny dla respondenta sposób. Odpowiedzi nie są w żaden sposób podzielone w kafeterie, każdorazowo respondent ma pełną dowolność odpowiedzi, stąd wyników tej ankiety nie da się potraktować jako wyników ilościowych.
- Warsztat kreatywny – warsztat oparty na aktywnych metodach pracy w grupie, pozwalający wspólnie dotrzeć do interesujących nas odpowiedzi i informacji, a także poszukiwać rozwiązań. Warsztat dostarcza danych jakościowych.

Zdjęcie 3. Warsztat kreatywny. Fot. M. Nazaruk-Napora

- Wywiad indywidualny pogłębiony – jedna z podstawowych metod jakościowych. Wywiad pogłębiony to rozmowa na temat zaplanowanych z góry zagadnień. Pytania nie są sformułowane w konkretny sposób, ani nie wymagają wyboru odpowiedzi z kafeterii. Istotą takiego wywiadu jest rozmowa i dopytywanie w interesujących kwestiach.
- Dzienniczki – dzienniczki to metoda zaproponowana do realizacji w grupach zajęciowych. Uczestników zajęć, głównie seniorów, poproszono o prowadzenie dzienniczka, w którym będą opisywali swoją codzienność i refleksje.
- Analiza desk-research – analiza materiałów zastanych.
- Analiza strony internetowej/materiałów promocyjnych/identyfikacji miejsca – analiza komunikatów promocyjnych, identyfikacji wizualnej, działań promocyjnych.
- Spacer badawczy fotograficzny/audiowizualny – metoda jakościowa polegająca na spacerze wraz z grupą mieszkańców do wskazanych przez nich, ważnych punktów miasta. Każde z tych miejsc jest w grupie omawiane, jakie jest, jakie emocje budzi, czy ma potencjał, co mieszkańcy chcieliby w danych miejscu zrobić. Spacer jest dokumentowany fotograficznie i rejestrowany dźwiękowo. Na podstawie materiałów ze spacerów w diagnozie dokonano opisu miejsc kluczowych dla mieszkańców Łańcuta.

Zdjęcie 4. Przygotowania do spaceru badawczego. Fot. MDK Łańcut.

- Plakaty/wiszące pytanie⁷ – technika pozwalająca na szybkie uzyskanie pytań na interesujące badaczy pytanie, technika jest animacyjna, świetnie się nadaje do wykorzystania podczas eventów, umożliwia wyjście badacza do ludzi i nawiązanie relacji. Dostarcza jednak podstawowych, niepogłębionych informacji.

Zdjęcie 10. Wiszące pytanie na banerze podczas happeningu. Fot. MDK w Łańcucie.

- Mapowanie – omówienie mapy Łańcuta, wraz z zaznaczeniem na niej miejsc o różnej charakterystyce: miejsc, w których coś się dzieje, miejsc lubianych, nielubianych. Mapping każdorazowo stanowił wstęp do spaceru badawczego.
- Sondaż telewizyjny. Metoda pozwalająca na wykorzystanie potencjału TV Łańcut. Stworzono cykl 4 sondaży, z których każdy odpowiadał na jedno pytanie, istotne z perspektywy analizy. Sondaż dostarczył danych jakościowych.
- Prace plastyczne – obrazy czasu wolnego. Technika zaproponowana do wykorzystania w pracy z grupami zajęciowymi, pozwalająca na uwzględnienie w analizie perspektywy najmłodszych i jednocześnie uniknięcie, mało skutecznego w tej grupie wiekowej, pytania wprost. Technika dostarczyła danych jakościowych.

⁷ Inspiracja z proponowanych narzędzi do ewaluacji Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”: <http://pomysly.e.org.pl/wiszace-pytanie/>

Zdjęcie 5. Obrazy czasu wolnego, jedna z prac.

c) Realizacja badań

Badania realizowano różnorodnymi metodami opierając się w ich doborze w dużej mierze na możliwościach grupy badaczy-wolontariuszy i pracowników MDK-u. Podstawowymi narzędziami dla realizacji tej analizy były: ankieta (on-line i papierowa), wywiad kreatywny, spacerzy badawcze. Wszystkie pozostałe zastosowane metody pozwalały na uzupełnienie informacji, ale miały też duży walor animacyjny. Pozwalały pracownikom i wolontariuszom na wyjście do mieszkańców i już poprzez zadawanie pytań, aktywizowały łańcuchian do myślenia o kulturze i udziału w niej.

Zdjęcie 11. Wiszące pytanie na happeningu w dniu 9 maja 2016 r. .Fot. MDK Łańcut

Badanie nie było reprezentacyjne i nie należy uogólniać wniosków dla wszystkich mieszkańców Łańcuta. Analiza ankiet, w tym i analiza porównawcza, mają za zadanie przybliżyć opinie mieszkańców odnośnie potrzeb kulturalnych i potencjału mieszkańców. Dane jakościowe natomiast pozwoliły na pogłębienie i wyjaśnienie niektórych sądów, a także na uzupełnienie informacji pochodzących z ankiet.

Wszystkie badania były realizowane od marca do maja 2016 roku. Przeszkolenie wstępne, koncepcję badawczą, warsztat kreatywny i niniejszy raport przygotowały badaczki, natomiast badania realizował zespół wolontariuszy i pracowników MDK-u.

W tabeli została przedstawiona ilość zebranego materiału ze względu na zastosowane narzędzia badawcze.

Tabela 2. Zestawienie narzędzi wraz ilością zebranego materiału

Narzędzie badawcze	Ilość
Ankieta papierowa	278 ankiet
Ankieta on-line	104 ankiety
Ankieta „wydzieranka”	181 ankiet
Ankieta „przedstaw się”	21 sztuk
Warsztat kreatywny	1 spotkanie, 3 godziny zegarowe
Wywiad indywidualny pogłębiony	7 wywiadów
Dzienniczki	4 sztuki
Spacer badawczy	5 spacerów
Wiszące pytanie	2 wydarzenia
Sondaż telewizyjny	4 sondaże
Obrazy czasu wolnego	22 sztuki

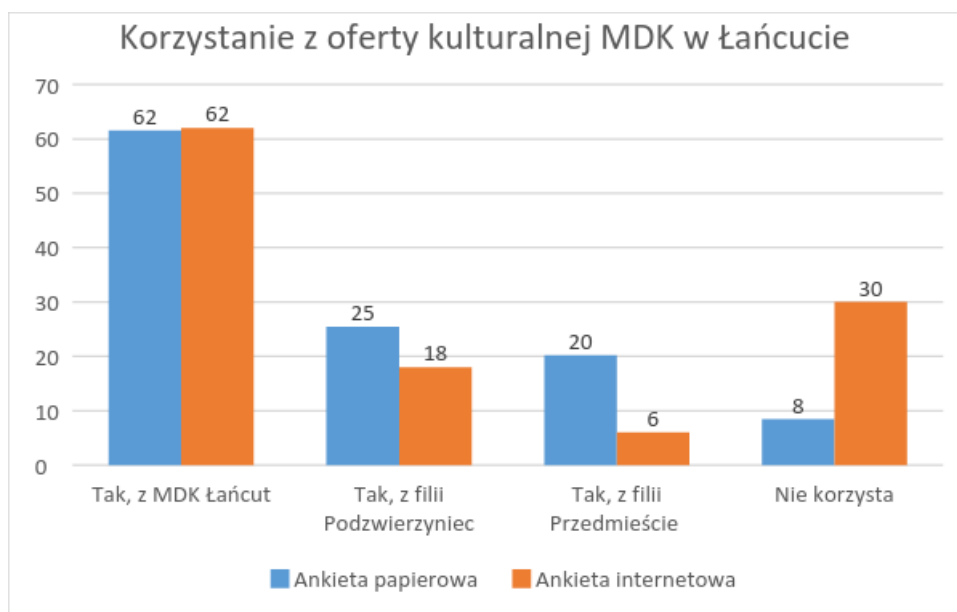
Ważnym wnioskiem technicznym jest fakt, że warto realizować ankietę internetową, ponieważ mieszkańcy mają możliwość wypowiedzenia się na dany temat w odpowiednim dla siebie czasie oraz czują się anonimowi – „Myślę, że taka ankieta jest bardzo potrzebna i pomoże stworzyć ofertę bardziej atrakcyjną, z której będą mogli skorzystać także dorośli mieszkańcy Łańcuta”. Należy jednak pamiętać, żeby nie tylko publikować wnioski z ankiet, ale uwzględniać w swoich działaniach propozycje/sugestie mieszkańców. Dla dzieci i młodzieży zdecydowanie atrakcyjniejsza jest ankieta „wydzieranka”.

Metody jakościowe natomiast podczas realizacji badania były wsparciem w akcjach animacyjnych. Każda metoda została dostosowana do grupy wiekowej np. dla seniorów dzienniczki, dorosłych spacer, dzieci obrazy czasu wolnego, co pozwoliło na zebranie obszernego materiału do analizy.

5. Potencjał kulturotwórczy Łańcuta

Opinie mieszkańców poznawaliśmy poprzez badania ilościowe – ankietowe, jak również jakościowe. W analizie jakościowej zastosowano kilka technik – spacery badawcze, wywiady pogłębione, analizę obrazków dzieci, ankiet rysunkowych „przedstaw się”, dzienniczków, a także sondaż telewizyjny, i realizowanych podczas działań eventowych (wiszące pytanie, baner z pytaniem). Metody jakościowe pozwoliły na wgląd w uzasadnienia i głębsze opinie mieszkańców. W większości pochodzące z nich wnioski pokrywały się, czasem także uzupełniały o kolejne spostrzeżenia materiał uzyskany z badań ilościowych.

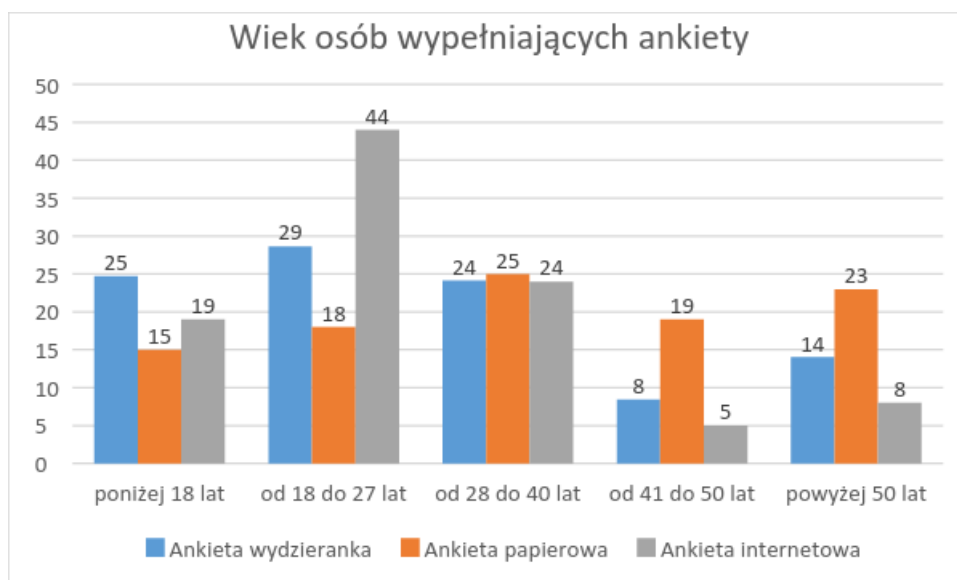
Mieszkańcy, którzy wypowiadali się za pośrednictwem ankiet korzystają przede wszystkim z oferty MDK w Łańcutie mieszczącego się w centrum miasta. Filia Podzwierzyniec również cieszy się zainteresowaniem, jednak znacznie mniejszym. Większy odsetek osób korzystających z filii Przedmieście w ankietach papierowych wynika z faktu, że część badania była realizowana właśnie w tym miejscu. Sukcesem badania jest fakt, że ankietę internetową dotarła również do osób, które nie korzystają z oferty MDK-u. Jest to bardzo ważne ze względu na to, że pozwala przyrzeć się opiniom na temat kultury w mieście wyrażanym przez osoby niezwiązane z MDK. Wysoki odsetek wypełnień ankietę internetowej dowodzi tego, że warto sięgać po taką formę kontaktu z mieszkańcami.

Rysunek 1. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy korzysta Pan/Pani z oferty kulturalnej MDK Łąncut?”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=307. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Osoby wypełniające ankietę papierową często nie podawały roku swojego urodzenia. Bazując na danych, które otrzymaliśmy, wiemy, że najstarsza badana osoba urodziła się w 1939 roku, a najmłodsza w 2002 roku. W badaniu internetowym najstarsza osoba urodziła się w 1948 roku, najmłodsza w 2002 roku. Jeśli kierujemy badania ankietowe do dzieci, to narzędzie powinno mieć pytania dopasowane do wieku m.in. poprzez znaczne ograniczenie ilości pytań oraz posiadać atrakcyjną formę wizualną. Zdecydowanie lepszymi metodami w dotarciu do dzieci są wywiady, forma wizualna np. rysunki dzieci czy po prostu happening.

Rysunek 2. Odsetek odpowiedzi dotyczące wieku badanych. Ankieta internetowa – N=101, ankieta papierowa – N=226.

Ankieta tzw. „wydzieranka” zachęciła do wypełnienia przede wszystkim osoby młode i „młodych-dorosłych” (wiek od 18 do 27 roku życia). Ankieta internetowa to głos osób do 27 lat tzw. „młodych dorosłych” oraz dorosłych. Seniorzy i osoby po 40 roku życia wypełniali przede wszystkim ankietę papierową. Osoby dorosłe do 40 roku życia korzystały z 3 powyższych narzędzi w równym stopniu.

W diagnozie zastosowano trzy ilościowe narzędzia do badania, dzięki czemu można było dotrzeć do różnych grup wiekowych. Podsumowując, jeśli w przyszłości MDK będzie realizować badanie ankietowe powinno się uwzględniać różne narzędzia. Tradycyjna ankieta papierowa sprawdza się w uzyskiwaniu opinii seniorów. Ankieta internetowa powinna być szeroko dostępna, ponieważ jest to najlepsza droga kontaktu z osobami dorosłymi. Młodzież i dzieci nie lubią wypełniania ankiet, jeśli nie ma ona atrakcyjnej formy. Ankieta wydzieranka, która jest krótka i ma nietypową formę zaciekawia młode osoby do uczestnictwa w badaniu. Przede wszystkim jednak jest dobrym narzędziem do zastosowania na różnego rodzaju wydarzeniach, gdyż nie zajmuje wiele czasu ani nie wymaga posiadania długopisu i wygodnego miejsca do pisania.

a) Mieszkańcy Łańcuta

Spośród zastosowanych metod jakościowych, wywiady i ankieta rysunkowa „Przedstaw się” pozwoliły dowiedzieć się o tym, jak mieszkańcy Łańcuta spędzają czas wolny i co czują wobec swojego miasta.

Większość mieszkańców podkreśla, że są bardzo związani z Łańcutem. Miasto z reguły jest ich miejscem urodzenia, tu są wszyscy bliscy, rodzina i przyjaciele. Z drugiej strony doceniają urodę Łańcuta, jego znaczenie historyczne, panujący spokój. Oceniają Łańcut jako miejsce wyjątkowe i piękne, miejsce, w którym dobrze się czują, gdzie ludzie są sympatyczni. Także w trakcie happeningu odbywającego się w Rynku Łańcuta, w dniu 9 maja 2015, mieszkańcy na pytanie czy Łańcut jest miastem przyjaznym, w przeważającej większości odpowiedzieli pozytywnie.

Ważne i znaczące jest to, jak mieszkańcy rozumieją kulturę. Najczęściej jest ona widziana przez pryzmat kultury wysokiej – muzyki poważnej i Zamku (Zamek traktowany jest jako symbol Łańcuta), teatru oraz sztuk plastycznych. Kultura kojarzy się także z ożywieniem, współdziałaniem, inspiracją do nowego, szansą na życiową zmianę i integracją. Kolejne powtarzające się skojarzenie związane z kulturą to rozwój własny i rozwój talentu. Wreszcie kultura bywa także postrzegana, jako dobre wychowanie i ogłada.

Zainteresowania mieszkańców

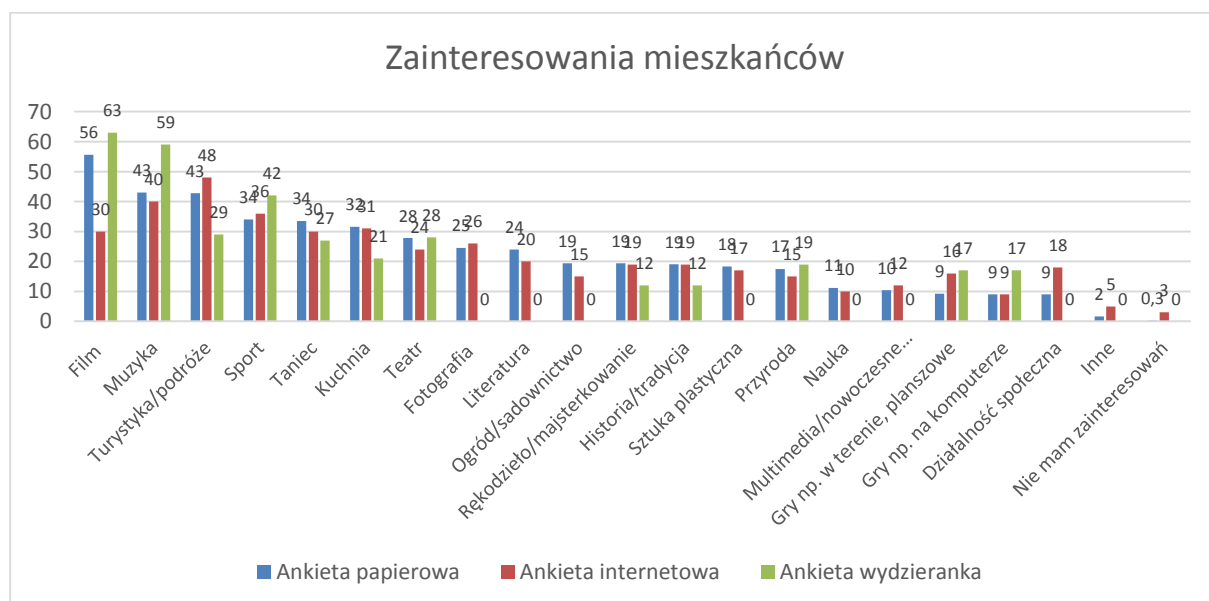
Mieszkańców Łańcuta najlepiej poznać poprzez pytanie o ich zainteresowania i sposoby spędzania czasu wolnego. Poznanie zainteresowań/pasji mieszkańców jest kluczem do proponowania oferty dopasowanej do każdego. Posiadanie zainteresowań jest punktem wyjścia od biernego do czynnego uczestnictwa w działaniach kulturalnych. Ludzie lubią dzielić się swoimi pasjami i mieć możliwość spotykania się z różnymi ludźmi, aby po prostu porozmawiać o swoich zainteresowaniach.

Czy mieszkańcy Łańcuta mają zainteresowania? Na podstawie badań można spokojnie potwierdzić, że tak. Mieszkańcy posiadają i dzielą wspólne zainteresowania, jak również poszukują nisz w różnych działaniach związanych z kulturą. Punktem wyjścia diagnozy było sprawdzenie, co tak naprawdę interesuje mieszkańców Łańcuta i czy mają szanse pogłębiać

swoje pasje w Łąncucie. Refleksja nad tymi dwiema kwestiami może prowadzić do ciekawych inicjatyw w przestrzeni miejskiej, skierowanych do mieszkańców. Świadomość tego, co łączy mieszkańców, sprzyja wspólnemu działaniu.

W ankiecie internetowej zdecydowanie na najwyższej pozycji jest turystyka/podróż. Jest to najczęściej wybierany obszar zainteresowania. Osoby wypełniające ankietę internetową są również bardziej zaangażowane społecznie. Zdecydowanie mniej osób w tej grupie badanej zainteresowanych jest filmem. Natomiast w ankietach papierowych wybierano kategorię film jako najbardziej zbliżoną do swoich zainteresowań. Taka różnica w wyborach odpowiedzi w ankiecie internetowej i papierowej może być spowodowane tym, że ankiety papierowe były wypełniane m.in. po seansach filmowych.

Młodzież i dzieci często interesują się również muzyką i sportem. Zainteresowanie sportem potwierdzają również rysunki dzieci, które najczęściej wybierają tę formę spędzania czasu wolnego. Dzieci lubią spędzać czas z rówieśnikami, grać w różne gry zespołowe np. piłka nożna, siatkówka. Mniejsze zainteresowanie dzieci i młodzieży wykazuje turystyką, natomiast większe grami. W ankiecie wydzieranej brakowało rozróżnienia na typ grania np. komputerowe czy planszowe, dlatego takie same wartości są w obu kategoriach. Na rysunkach ten element również był obecny na trzech obrazkach. Dzieci lubią element rywalizacji, dlatego chętnie uczestniczą w rozgrywkach sportowych, ale i z chęcią uczestniczyłyby w różnych rodzaju grach w terenie.

Rysunek 3. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Proszę wskazać co Pana/Panią najbardziej interesuje.” Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=367, ankieta „wyszerebranka” – N=180. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Podsumowując wyniki ankiet, mieszkaniec Łańcuta chętnie pójdzie na film, posłucha muzyki na koncercie, potańczy. Z przyjemnością wybierze się na wycieczkę lub zaplanuje dalsze podróże, spędzi czas na sportowo. Ponadto mieszkaniec Łańcuta będzie czerpał przyjemność w eksperymentowaniu w kuchni, zainteresuje się fotografią lub sięgnie po literaturę. Wśród mieszkańców znajdzie się też grupa osób, które z przyjemnością zajmie się w wolnej chwili ogrodem, stworzy coś swoimi rękami (rękodzieło/majsterkowanie) albo zaspokoi swoją ciekawość związaną z historią np. swojego miejsca zamieszkania. Należy pamiętać też o miłośnikach przyrody czy osobach zainteresowanych sztuką plastyczną. Wśród mieszkańców Łańcuta, choć to nieliczna grupa, zainteresowaniem cieszą się gry np. w terenie, planszowe czy karciane. Nowoczesne technologie/media czy nauka to zainteresowania posiadające nieliczną grupę fanów, jednakże ważne w szczególności dla młodych ludzi. Chociaż większość osób obawia się, że zainteresowanie gramami komputerami jest duże, to jednak w badaniu taka forma spędzania czasu wolnego nie jest dominująca. Na uwagę zasługuje fakt, że są również mieszkańcy zainteresowani działaniami społecznymi. W tabeli zostały przedstawione kategorie poszczególnych zainteresowań wraz z opisem.

Tabela 3. Pogrupowane zainteresowania mieszkańców wraz z opisem.

Kategoria	Opis
Turystyka	<p>Łańcut jako miejsce turystyczne, gdzie od edukacji przedszkolnej podkreślane są walory turystyczne Łańcuta, powoduje to, że u mieszkańców jest większa świadomość walorów turystyki i doświadczeń z poznawania nowych miejsc. Szczególnie wyjazdy rodzinne są popularne wśród osób, które spędzają czas wolny z rodziną. Mieszkańcy Łańcuta lubią <i>“odkrywać nowe miejsca i smaki”</i>. Mieszkaniec Łańcuta lubi podróżować. Interesują go różne zakątki kraju, pod względem przyrodniczym, zabytkowym/histerycznym np. zamki, ale i rekreacyjnym (np. wspinaczka górską, wycieczki rowerowe, kajaki). Wyjeżdżając z kraju wybiera kraje o ciepłym klimacie np. śródziemnomorskim tj. Włochy, Portugalia, ale i fascynuje go również egzotyka tj. Azja. Mieszkaniec Łańcuta z chęcią dotrze też do Czech i Słowacji, Bośni, Serbii, Czarnogóry. Jeśli wybiera zagraniczne miasta to najczęściej stolice</p>

	<p>europejskie, z polskich chętnie wybierze się do Krakowa, Wrocławia. Mieszkańca Łącuta interesuje turystyka “wszędzie”, bo interesuje ich “każde” miejsce: od sprawdzonych turystycznie miejsc, do dotarcia do miejsc, które są “mało znane i niedoceniane”. Poszukuje “klimatycznych miasteczek”, czy “skarbów Podkarpacia”. W swojej okolicy z chęcią zwiedzi “lokalne zabytki”. Obecnie turysta lubi uprawiać “turystykę aktywną, w otoczeniu przyrody”. Tej formie turystyki sprzyja bliskość Bieszczad.</p>
<p>Muzyka</p>	<p>Muzyka w szczególności interesuje młodzież i “młodych dorosłych”. Muzyka jest tu rozumiana też, jako koncerty - “obojętny rodzaj”. Koncerty są zawsze ważnym punktem programu, który przyciąga na wydarzenie kulturalne. Muzyka może być również połączona z tańcem. Starsze osoby wspominają o potańcówkach. Ta forma rozrywki staje się również popularna w wielu miejscach, jako element programu np. festynu, pikników. Mieszkańcy Łącuta przede wszystkim jako gatunek muzyki wybierają pop, rock/metal rock/alternatywa rockowa/rock progresywny. Pojawiają się też inne style: hip hop rock, klasyczna, folk, punk folk, Etno, blues, klasyczna, chillout, ambient, niszowe produkcje, poezja śpiewana, jazz i disco polo. Podsumowując mieszkańiec Łącuta lubi muzykę - “<i>Wszelka i ta spokojniejsza nastrajająca do pracy i ta brzęcząca i ta łomotająca :)</i>”</p>
<p>Sport</p>	<p>Sport należy rozumieć nie tylko jako aktywną formę spędzania czasu wolnego, ale i jako interesowanie się różnymi wydarzeniami sportowymi w kraju i na świecie. Sport nie jest kojarzony z działalnością instytucji kultury. Jednak za potrzebami mieszkańców w ofertach instytucji kulturalnych często wprowadzone są zajęcia sportowe jako formy wspierające wspólne spędzenie czasu i poprawy kondycji. W szczególności są to zajęcia z nording walking czy zumba.</p>
<p>Taniec</p>	<p>Zajęcia taneczne cieszą zainteresowaniem dzieci, ale i dorosłych. Interesujący dla mieszkańca Łącuta jest nie tylko kurs tańca (nowoczesnego, współczesnego, towarzyskiego - tango, ludowego - polonez, balet, taniec użytkowy), ale i organizacja pokazów tanecznych. Coraz większe zainteresowanie wzbudza też połączenie tańca z ćwiczeniami np. akrobatyka, pole dance, zumba.</p>

Teatr	<p>Miłośnika teatru interesuje <i>“dobra scena, prawdziwi aktorzy a nie celebryci”</i>. Z chęcią obejrzy przedstawienie amatorskich grup teatralnych, szczególnie realizowanych przez dzieci i młodzież. Na warsztaty teatralne jest zainteresowanie - <i>“kółko teatralne umożliwiające ukazanie zdolnej młodzieży”</i>. Najchętniej wybiera sztuki teatralne - dramat i komedie. Niektórzy jednak poszukują nowoczesnych form, interpretacji - <i>“Ciekawe przedstawienia w nowoczesnym wydaniu”</i>. Najlepiej, żeby spektakle były darmowe.</p>
Film	<p>Mieszkaniec Łańcuta pójdzie przede wszystkim na komedie oraz dramaty psychologiczne/thriller. Wskazane są również inne gatunki filmowe: historyczne, kryminały, przygodowe, s-f, horrory, dokumentalne, biograficzne, animacja, sensacja. Przede wszystkim mają to być nowości, ale i z chęcią powtórki klasyki. Są również zwolennicy filmów niezależnych, niszowych produkcji. Ważne, żeby w mieście było dobre <i>“małe sensowne kino”</i>.</p>
Sztuki plastyczne	<p>Mieszkaniec Łańcuta chciałby zajęcia przede wszystkim z malarstwa, ale i są osoby, które interesuje street art. Inne wskazane formy to decoupage, kolaż, rysunek i pochodne tych form, rzeźba, origami, malowanie na szkło. Z chęcią wybierze się na wystawę np. Beksińskiego.</p>
Literatura	<p>Mieszkaniec Łańcuta najchętniej wybierze literaturę współczesną. Zainteresowaniem cieszą się kryminały, biografie, reportaże, fantastyka czy książki historyczne. Są osoby zainteresowane spotkaniami z osobami, które przybliżą literaturę dawną z różnych epok.</p>
Nowoczesne technologie	<p>Osoby z Łańcuta zainteresowane są tematami związanymi z bezpiecznym poruszaniem się w Internecie. Ciekawi mieszkańców jak rozwija się technologia i jaki ma wpływ na nasze życie.</p>
Nauka	<p>W szczególności zainteresowanie naukami medycznymi, społecznymi, ale i ścisłymi.</p>
Inne kategorie	<p>Inne wskazane kategorie związane z zainteresowaniami to: kabaret, architektura, strzelectwo, moda, dziennikarstwo.</p>

Należy pamiętać, że mieszkańcy Łańcuta w ankiecie zaznaczali obecne zainteresowania. Pole hobby jednak rozszerza się nie tylko na obecny czas, ale i na zainteresowania z przeszłości np. w dzieciństwie granie na instrumencie, czytanie literatury pięknej, gra w piłkę. Mieszkańcy, którzy nie mieli wcześniej do czynienia z danym obszarem zainteresowań, mogą chcieć pogłębić nieznaną im dziedzinę np. seniorzy zainteresują się fotografią, młodzież historią miejsca, a dorośli grą w szachy.

Sposoby spędzania czasu wolnego

Pytani o czas wolny mieszkańcy (w przypadku wywiadów i ankiet „przedstaw się” były to głównie osoby w wieku średnim i seniorskim) wskazywali wiele indywidualnych zajęć – lekturę książek, spacerów. Z drugiej strony bardzo często wymieniano muzykę poważną, także wspólny ze znajomymi udział w koncertach. Dla seniorów ważnym miejscem jest też działka czy ogródek - „*Uprawiam tę działkę, która nie przynosi dóbr, ale jest dobra dla mnie, dla ruchu. Ta działka mnie odstresowuje. Po prostu zmienia mnie, ściąga stres ze mnie*”. Młodszy, z kolei, chętnie uprawiają sport, oglądają telewizję, grają z rodziną w gry planszowe. Hobby bywa także gotowanie. Dostatecznie ważnym i często wymienianym sposobem spędzania czasu wolnego jest turystyka lokalna i odleglejsza, ale też po prostu aktywne formy spędzania czasu – spacerowanie po Parku, lesie, bieganie. Co ciekawe i pozytywne, powtarzała się też odpowiedź wskazująca wolontariat jako lubianą formę spędzania czasu.

Pytanie o czas wolny zadano mieszkańcom także w ramach sondażu telewizyjnego. Mieszkańcy w średnim wieku ponownie wspominali o czytaniu książek i samej Bibliotece, w której z chęcią spędza się czas. Wspominano oczywiście o spacerach w Parku, ale też odwiedzinach w Zamku oraz o wizytach w kinie (należy zaznaczyć, że raczej w Rzeszowie⁸), pielęgnacji ogrodów, wyjazdach i sporcie. Młodzież również przede wszystkim wspominała o spacerach ze znajomymi, przeważnie do Parku, ale też na Planty. Oprócz tego pojawiły się również następujące wypowiedzi: taniec (bardzo często), rower, szkoła muzyczna, przesiadywanie na ławeczkach ze znajomymi, w barze lub pubie, wizyty na meczach (zwłaszcza Sokoła Łańcut) oraz aktywne spędzanie czasu w skateparku.

⁸ Wielu mieszkańców nie wie jeszcze o Kinie za Rogiem w filii Podzwierzyńcu.

W badaniu ilościowym za pośrednictwem ankiety papierowej i internetowej mieszkańcy Łańcuta mogli wskazać, w jaki sposób i gdzie spędzają czas wolny od obowiązków szkolnych czy pracy. Zdecydowanie najczęściej wybieraną formą spędzania czasu wolnego jest czytanie prasy czy książki. Zainteresowanie literaturą wybrała znacznie mniejsza ilość mieszkańców, bowiem 24% badanych mieszkańców. Biblioteka sporadycznie była wskazywanym miejscem, które odgrywa szczególną rolę w życiu. Można zatem przepuszczać, że u większości mieszkańców Łańcuta przeważa czytelnictwo prasy nad książkami. Jednak przeprowadzając badanie w terenie (obserwacja i rozmowy z pracownikami biblioteki) można zauważyć, że biblioteka aktywnie włącza się w działania kulturalne, nie tylko związane z czytelnictwem. Uwagę przyciąga również przestrzeń dla dzieci i młodzieży w MBP w Łańcutie, w której znajduje się miejsce dla małych dzieci z rodzicami oraz dla starszych dzieci przy stolikach.

Oglądanie telewizji jest sposobem spędzania czasu wolnego przez połowę badanych, którzy wypełniali ankietę papierową. Osoby, które wypełniały ankietę przez Internet zdecydowanie rzadziej, w taki sposób spędzają wolne chwile. Z Internetu natomiast korzysta znaczna część badanych osób, w szczególności z mediów społecznościowych. Chętnie też przez Internet obserwowane są informacje dotyczące aktualnych wydarzeń politycznych, gospodarczych czy sportowych. Sporadycznie odwoływano się do lokalnych mediów tj. TV Łańcut, Łańcut Gada. Badani z Internetu korzystają, żeby obejrzeć film, zrobić zakupy, ale i pogłębić wiedzę związaną ze swoimi zainteresowaniami np. moda, kuchnia, projektowanie wnętrz, majsterkowanie, ogrodnictwo, motoryzacja, turystyka.

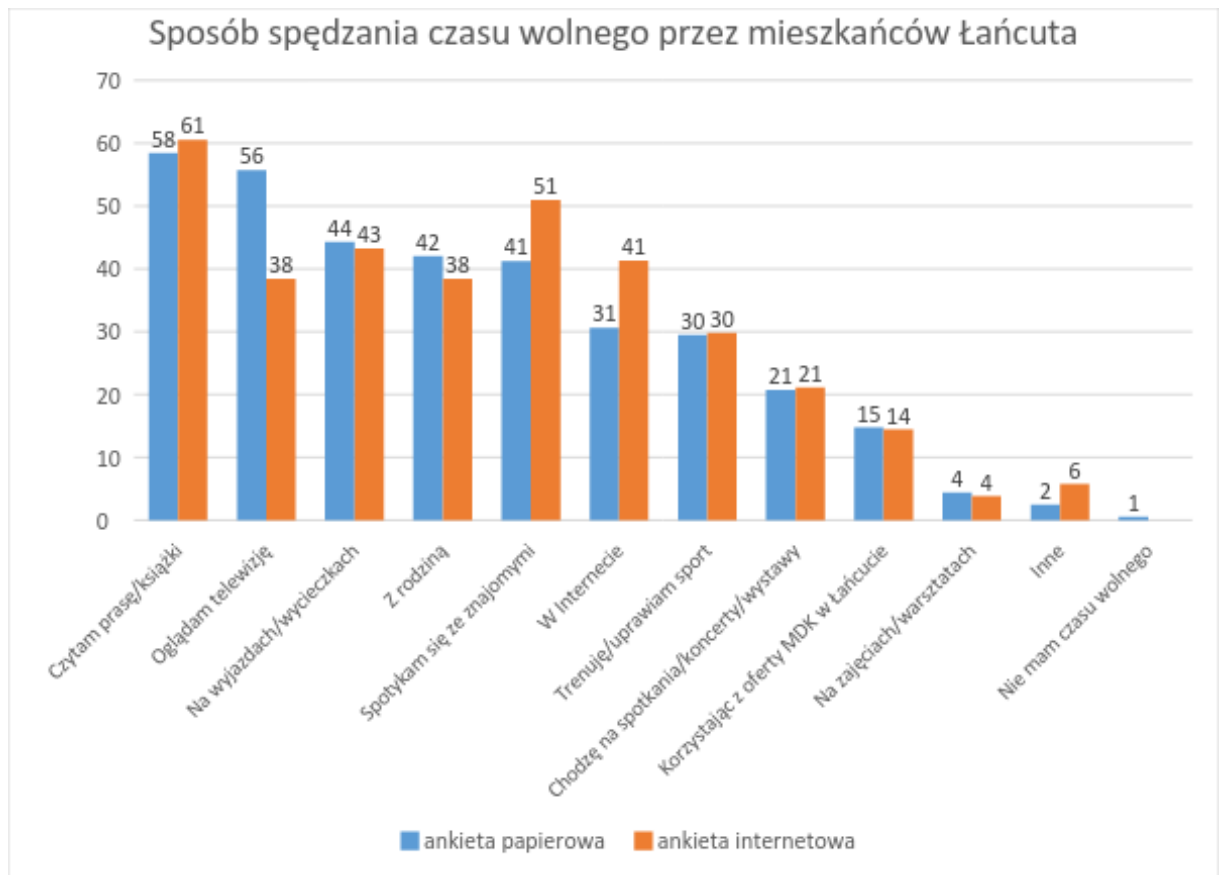
Szczególną uwagę można zwrócić na to, że mieszkańcy chętnie spędzają czas wolny (zapewne weekendowy czy wakacyjny) na podróżach/wyjazdach. Ściśle jest to związane z zainteresowaniami związanymi z turystyką. Wyjazdy najczęściej związane są z czasem spędzonym wspólnie z rodziną. Z przyjaciółmi najchętniej spotykają się mieszkańcy w restauracjach/pubach, w domu czy w parku. Czasu z rodziną czy przyjaciółmi nie spędza się raczej w instytucjach kulturalnych według badanych mieszkańców, jeśli już to w kinie. Uprawianie sportu/trenowanie jest również ważną formą spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Łańcuta. Niektórzy łączą wyjazdy z uprawianiem sportu.

Osoby, które korzystają z oferty MDK-u najczęściej chodzą do kina, koncerty i spektakle teatralne. Mieszkańcy Łańcuta jeśli mają skorzystać poza swoim miastem z oferty kulturalnej, najchętniej wyjeżdżają do Rzeszowa np. do Filharmonii Podkarpackiej, rzeszowskich klubów i pubów na koncerty, WDK w Rzeszowie, Rzeszowskiego Inkubatora

Kultury, galerii np. galeria RSF, galeria ZPAP, BWA, Dagart. W Łańcucie wybierają ofertę kulturalną MDK-u, Zamku w Łańcucie czy kościoła.

Podsumowując, warto dodać, że zainteresowania i faktyczne spędzanie czasu wolnego stanowią dwie różne, choć uzupełniające się kategorie. Zainteresowania stanowią formę deklaracyjną, respondenci mówią o tym, wszystkim co ich interesuje, niezależnie od tego, czy rzeczywiście zainteresowania te praktykują. Przyczyn tego zjawiska może być wiele, począwszy od braku oferty, czasu czy funduszy. Tymczasem opis sposobu spędzania czasu wolnego w pewien sposób weryfikuje deklarowane zainteresowania, dając nam obraz, co faktycznie nasi rozmówcy robią w swoim wolnym czasie. Dominują tu różne formy indywidualnego spędzania czasu (książka, TV, kino), ew. z rodziną, w niektórych grupach wiekowych (zwłaszcza młodzież) ze znajomymi. Warto zatem pomyśleć o ofertach, które pozwoliłyby mieszkańcom Łańcuta realizować swoje zainteresowania wśród innych ludzi, razem, nawiązując nowe więzi i relacje. Pomóc w tym mogą, np. różnego rodzaju warsztaty umiejętności dla dorosłych, dla rodziców z dziećmi, etc. Doskonałym przykładem takiego działania była realizacja przez TV Łańcut remake'u „Trędowatej”.

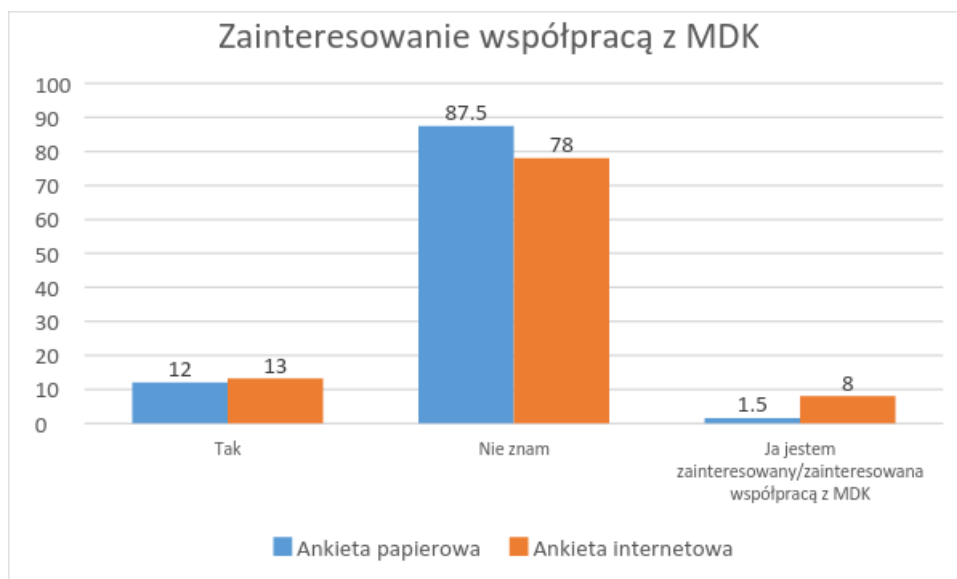
Rysunek 4. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „W jaki sposób spędza Pan/Pani czas wolny od obowiązków szkolnych, zawodowych czy domowych”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=366. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Zainteresowanie współpracą z MDK-iem

Ważnym elementem badań była próba stworzenia listy mieszkańców Łącuta, którzy tworzą kulturę. O takie osoby pytaliśmy oczywiście mieszkańców. W oparciu o przekazane przez nich informacje powstała lista wielu osób, zajmujących się szerokim wachlarzem działań – od regionalistów, poprzez rzemieślników, osoby zajmujące się programowaniem, filmem czy dźwiękiem, po mistrzów kulinarnych i piwowarów. Lista wskazanych osób, ze względu na ochronę danych osobowych, zostanie przekazana wyłącznie do wglądu MDK Łącūt.

Badani mieszkańcy Łącuta najczęściej nie znają osoby czy organizacji, która mogłaby współpracować z MDK-iem w celu realizacji spotkań czy warsztatów – ankieta internetowa

78% badanych, ankieta papierowa 87,5%. Osoby, które znają osoby/organizacje chętne do współpracy, wymieniły następujące propozycje podmiotów z którymi MDK powinien nawiązać relacje: Spółdzielnia Pomysłów (stowarzyszenie w trakcie rejestracji skupiające grafików, malarzy, artystów), ZHR, Stowarzyszenie Perełki z Łańcuta, Stal Łańcut, Teatr Siemaszkowej i Salony poezji, zespół taneczny Gracja, Schronisko Kundelek, Klub Motorowy Łańcut, Dom Kombatanta w Rzeszowie, STORAT, Podkarpacka Grupa Fotograficzna. Za pośrednictwem ankiety internetowej wiele osób wskazało również samych siebie jako osoby, które mogą się zaangażować w budowanie oferty MDK-u np. śpiew, sztuka i jej wpływ na rozwój człowieka, medycyna, gry fabularne, Internet (użytkowanie i bezpieczeństwo), salony poezji, turystyka, rękodzieło, taniec, warsztaty plastyczne i filmowe.

Rysunek 5. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy zna Pan/Pani w swoim otoczeniu aktywną osobę czy organizację z którą MDK mógłby nawiązać współpracę w celu realizacji spotkań, warsztatów, inicjatyw społecznych itp.?”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=328. Pytanie wielokrotnego wyboru.

b) Miejsca w Łańcucie

Jednym z kluczowych punktów diagnozy było poszukiwanie ważnych miejsc dla mieszkańców. Nieraz ciężko jednoznacznie ocenić czy są to miejsca oceniane pozytywnie czy negatywnie. Najczęściej uczucia bywają mieszane, ponieważ oprócz sentymentów i zalet, mieszkańcy widzą też problemy i sprawy wymagające poprawy. Najistotniejszy jest jednak fakt, że przestrzenie te nie są mieszkańcom obojętne, mają potencjał, by ogniskować

społeczność i warto je wykorzystać do realizacji, tak często wskazywanych przez mieszkańców jako brakujące, działań plenerowych. Poniżej zostały opisane najważniejsze miejsca.

W ankiecie, w pytaniu otwartym, mieszkańcy wpisywali miejsca, które są interesujące, warte uwagi czy odegrały szczególną rolę w ich życiu. Na to pytanie odpowiedziało 104 osoby w ankiecie internetowej i 278 osób w ankiecie papierowej (z 367 wypełnionych ankiet). Niestety duża część badanych nie wskazywała takiego miejsca w swoim mieście.

Najważniejszym miejscem dla mieszkańców w Łańcucie jest Park Zamkowy - *“Park - przemiłe miejsce, tylko czemu nikt się nie zastanowi nad tym dlaczego ludzie wydeptują ścieżki tuż obok drózek? Czy naprawdę ten tłuczony kamień zalany betonem jest zabytkowy? Otworzyć go jak inne parki w Europie”, “Piękny Park to świetne miejsce do uprawiania sportów czy rodzinnych spacerów.”*

Dla połowy osób odpowiadających na to pytanie w ankiecie papierowej równie ważny jest Muzem-Zamek - *“Zamek, powozownia i zbiór ikon to cenne zabytki, które powinny być promowane na szerszą skalę.”*, *“Muzeum Zamek - lekcje muzealne w czasie szkoły pozwoliły na poznanie historii miasta i okolicy a także zwyczajów z przeszłości.”* Dla osób wypełniających ankietę internetową (ankietę wypełniały głównie osoby w wieku 20-40 lat) Zamek jest ważny, ale ma zdecydowanie mniejsze znaczenie niż Park.

Podsumowując większość mieszkańców wskazywało te dwa miejsca, jako ważne dla nich. Należy się zastanowić czy nie jest jednak tak, jak wskazywał jeden z respondentów: *„oprócz Parku i Zamku nie mamy zbyt wielkiego wachlarza interesujących miejsc”*.

Restauracje/puby jako miejsca są wskazywane przez co 5 badanego w ankiecie internetowej. W szczególności restauracja Piktonówka często wspomniana była w tej kategorii (*“A obecnie wartym uwagi w Łańcucie jest lokal Piktonówka. Lecz uważam, że w naszym mieście nadal brakuje typowej kawiarni”*).

Natomiast dla osób wypełniających ankietę papierową większe znaczenie ma MDK (*“Dom Kultury Podzwierzyniec ma swoją szansę na zaistnienie”. “Kino za Rogiem ma szansę stać się ciekawą inicjatywą”, “W młodości większość mojego czasu spędziłam w MDK-u, gdyż tańczyłam w zespole tanecznym. Lecz MDK zatrzymał się w czasie. Od lat 90 niedużo się zmieniło w wyglądzie i mentalności. A szkoda. Zawsze miło wspominać ten czas, ale trzeba biec z duchem czasu”*) czy MOSiR niż restauracje. Ankietę papierową wypełniali również młodzi rodzice, młodzież szkolna i seniorzy i dla nich te miejsca mają znaczenie. Ankieta

wypełniania była również w Bibliotece, stąd większy odsetek niż w ankiecie internetowej wskazań MBP jako miejsca ważnego dla mieszkańca Łańcuta.

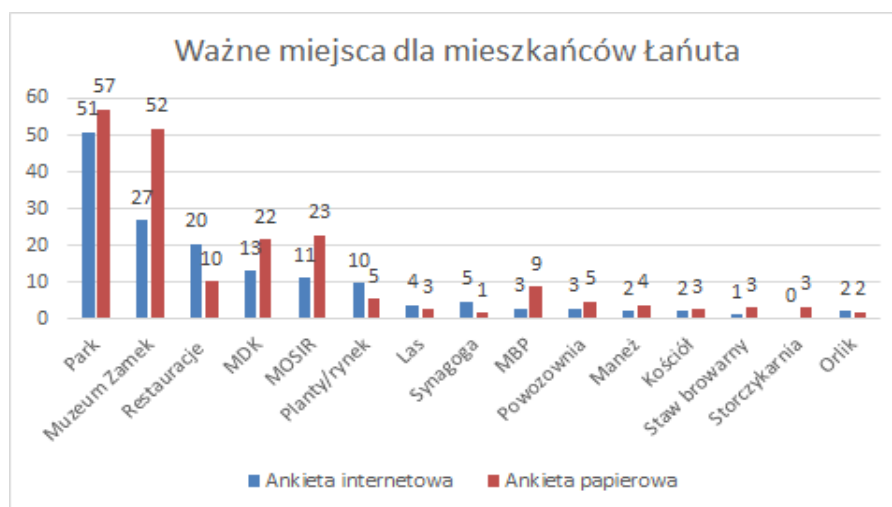
Z innych miejsc w Łańcutie miejscem ważnym jest Rynek, las (czasem dopisywano las Bażantarnia), Staw Browarniany oraz Orlik.

“Interesujące są tereny zielone - Planty i miejsca umożliwiające rekreację. Miejsce spotkań to teren Parku lub teren za MDKiem :) Na pewno przydałaby się duża zielona przestrzeń umożliwiająca wypoczynek lub zabawę na świeżym powietrzu dla mieszkańców.”

Wypowiedź badanej osoby w ankiecie internetowej

Z instytucji kulturalnych ważnym miejscem dla mieszkańców Łańcuta jest Synagoga (*“synagoga jako pamiątka po żydowskich mieszkańcach miasta”*), Powozownia, Maneż, Kościół (Fara) oraz Storczykarnia.

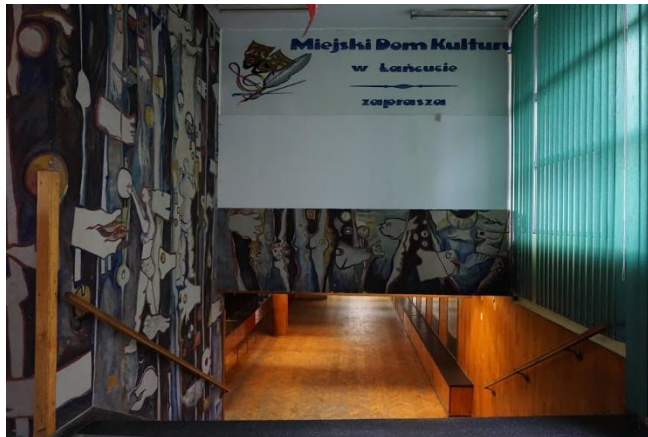
Pojedyncze wskazania były na: zabytkowe kamienice, szkoły, place zabaw, Szkoła Muzyczna, Kasyno Urzędnicze, kino Sokół (już nie istniejące), Zameczek Romantyczny (*“Zameczek Romantyczny - świetne miejsce na spotkania, wystawy, cokolwiek, równie świetnie zmarnowane.”*), kapliczki przydrożne, zbiór ikon, stary cmentarz, plac do Street workout’u, teren za MDK-iem, muzeum Polmos (Muzeum Gorzelnictwa), plac Sobieskiego, „Maryjka”, dawne rondo, strzelnica.

Rysunek 6. Odsetek odpowiedzi na pogrupowane w kategorie z pytania otwartego: „Proszę wymienić miejsca w Łańcutie, które są dla Pana/Pani interesujące czy warte uwagi np. które miejsca są miejscem spotkań albo odegrały szczególną rolę w Pana/Pani życiu?”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=278. Pytanie wielokrotnego wyboru. Na wykresie nie zostały zaznaczone wszystkie kategorie.

Istotną analizę miejsc znaczących zrealizowano na podstawie spacerów badawczych. Informacje zebrane w ich trakcie pozwoliły na następujący opis ważnych dla mieszkańców przestrzeni:

- **Miejski Dom Kultury** to oczywiście jedna z najczęściej wskazywanych instytucji tworzących kulturę w Łańcucie. Wskazuje się tu bardzo aktywną filię na Podzwierzyńcu, Kino, Telewizję Łańcut, projekt Trędowata oraz grupy taneczne. MDK budzi wiele pozytywnych skojarzeń, począwszy od prowadzonych zajęć po odskocznię od codzienności, miłych ludzi, otwarcie na nowe pomysły. Z drugiej strony MDK jest obciążony trudnym skojarzeniem związanym z wciąż oczekiwanym remontem, poczuciem. Poniekąd blokuje to spojrzenie na MDK jako na miejsce promujące nowe formy działania, jakby oczekiwanie na remont sprawiało, że w międzyczasie nic ciekawego wydarzyć się nie może. Pewnym odzwierciedleniem tej niejednoznacznej sytuacji są odpowiedzi na pytanie czy „W MDK znajduję coś dla siebie” zadawanym w czasie happeningu na Rynku, w dniu 9 maja 2015. Odpowiedzi na to pytanie podzieliły się równo na pół. 6 osób na 20 stwierdziło w tym samym badaniu, że w Łańcucie w ogóle nie dzieją się ciekawe rzeczy. Z kolei uzupełniając informacje o odpowiedzi z Sondażu telewizyjnego możemy doprecyzować, że młodzież w większości uważa, że w Łańcucie dzieje się wiele (taniec, pokazy fryzjerskie, Festiwal Muzyczny), podczas, gdy osoby w wieku około 30-40 lat nie odnajdują dla siebie oferty i najczęściej wskazują, że nic się nie dzieje i nie mają z czego korzystać (w przeciwieństwie do sytuacji sprzed kilku lat). Ta grupa wiekowa zwraca też dużą uwagę na imprezy plenerowe i możliwość wspólnego spędzania czasu razem z dziećmi.

Zdjęcie 12. Wnętrze Miejskiego Domu Kultury w Łańcutie. Fot. M. Nazaruk-Napora

- Teren za MDK.** Teren za MDK był wspomniany dosyć często, ale głównie przez młodzież i osoby w średnim wieku. Przestrzeń ta stanowi niewykorzystany potencjał. Mieszkańcy Łańcuta w średnim wieku wspominają odbywające się tam przeglądy muzyczne – Zsypy i kino plenerowe. Wszyscy zgodnie wskazują, że w tym miejscu mogłoby odbywać się wiele imprez plenerowych, począwszy od koncertów, poprzez właśnie kino plenerowe, po festiwale murali, graffiti, plenery malarskie, przestrzeń piknikową, miejsce do treningów Tai-chi. Miejsce uznawane jest za bardzo miłe, pełne zieleni, o centralnej lokalizacji a jednocześnie spokojne. Jeden z uczestników określił je jako “*wyjątkowo użyteczny nieużytek*”, szkoda jednak, że odbywające się wydarzenia wspomina się w czasie przeszłym. Co ciekawe, miejsce to jest postrzegane przez mieszkańców w całkowitej separacji od samego Miejskiego Domu Kultury.

Zdjęcie 6. Przestrzeń za MDK. Fot. A.Duda-Jastrzębska

- **Park przy Zamku.** Lubiany i odwiedzany praktycznie przez wszystkich (poza jedną osobą spośród biorących udział w badaniach jakościowych diagnozy), w każdej grupie wiekowej i z wszystkich rejonów miasta. Stanowi *corso* Łańcuta, zastępuje deptak czy też inne przestrzenie typu Rynek, gdzie ludzie mogliby się spotykać, spacerować. Do Parku wyruszają zarówno seniorzy (głównie okolice Zamku, tam, gdzie są ławki), rodziny z dziećmi, młodzież szkolna i nieco starsza (która przesiaduje najchętniej w okolicy stawu, choć również przy „Maryjce”). Park jest dumą mieszkańców, ich ulubionym miejscem spacerów, randek, wagarów i spotkań, ale zauważają też liczne problemy: za mało ławek, brak oświetlenia, nierówne, zniszczone alejki (utrudnienie zwłaszcza dla seniorów i rodziców z wózkami, osób poruszających się na wózkach inwalidzkich), zakaz jazdy na rowerach i zakaz siadania na trawie, brak wyznaczonych miejsc piknikowych. Oprócz zwiększenia dostępności i użyteczności dla mieszkańców, rozmówcy proponowali też różne wydarzenia, które mogłyby mieć miejsce w Parku: festiwale ogrodnicze, konne, łucznictwo, opera, studenci z rzeszowskiej ASP mogliby wystawiać rzeźby i instalacje w przestrzeni Parku, festiwal historyczno-kulturalny, pokazy rzemieślnicze. Pewnym przedłużeniem, albo i wstępem do wizyty w Parku jest sąsiadująca z nim cukiernia „U Pasierba” - miejsce lubiane przez mieszkańców, z wieloletnimi tradycjami i smacznymi wyrobami cukierniczymi, z drugiej jednak strony nie zapewniające miejsca do posiedzenia (zaledwie dwa małe stoliki). W przypadku Parku ważnym skojarzeniem są też koncerty muzyki poważnej organizowane w ramach Festiwalu.

W ankietach mieszkańcy również często wskazują na Park, który traktowany jest jako miejsce rekreacji. Na podstawie obserwacji oraz przeprowadzonych rozmów z mieszkańcami, zbyt mała liczba ławeczek i zakaz siedzenia na trawie, wymuszają korzystanie z Parku w formie krótkich spacerów, a nie np. w formie pikniku, czytania, rozmów na ławeczce. Osoby starsze nie mają możliwości odpoczynku w trakcie spaceru, co utrudnia im korzystanie z Parku. Mieszkańcy rzadko bezpośrednio wskazują walory przyrodnicze Parku np. poprzez obserwację drzewostanu, roślin zielnych czy obserwacje ornitologiczne. Z drugiej

jednak strony, co widać zwłaszcza w badaniach jakościowych, niemal wszystkie grupy wiekowe (najmniej młodzież) bardzo cenią zielone przestrzenie miasta, ich obecność jest synonimem relaksu i atrakcyjności przestrzeni publicznej. Można więc domniemywać, że wychowanie w miejscu, w którym tradycją są spacery po pięknym Parku, sprawia, że w sposób nieświadomiony docenia się walory przyrodnicze, jednocześnie traktując je jako naturalny element otoczenia.

Zdjęcie 13. Park w Łańcut. Fot. Marta Nazaruk-Napora

- **Zamek**, obok Parku, jest z reguły pierwszym wymienianym przez mieszkańców ważnym miejscem Łańcuta. Jest symbolem i dumą miasta i każdego z mieszkańców. Jednocześnie jednak dla mieszkańców jest to miejsce odległe i poniekąd obce. Ci, którzy mieli okazję współpracować z Zamkiem wskazują na dużą formalizację relacji i brak otwartości. Z drugiej strony “przeciętny” mieszkaniec Łańcuta, jeśli był na Zamku, to z reguły raz, i to dawno, najpewniej w trakcie lekcji muzealnej. Zaledwie jedna osoba wskazała, że częściej odwiedza to miejsce. Zamek jest więc pewnego rodzaju “obiektem muzealnym” w Łańcutie, choć bardzo ważny dla mieszkańców, to jednocześnie obcy, i jakby postawiony za szkłem, poza zasięgiem i zainteresowaniem.

Zdjęcie 7. Zamek w Łańcucie. Fot. M. Nazaruk-Napora

- **Synagoga**, w odróżnieniu do pozostałych wspomnianych ważnych miejsc, nie jest miejscem ani lubianym, ani powiązaniem z negatywnymi emocjami. Jest miejscem, które choć historycznie ważne, to w zasadzie w świadomości mieszkańców nie istnieje. Jeśli się pojawiała w niesprowokowanych wypowiedziach, to bardzo rzadko. Jeszcze rzadziej zdarzało się, żeby ktoś z uczestników badań kiedykolwiek ją odwiedził. Jedyną konotacją, którą mieszkańcy łączą z synagogą to tłumne wycieczki grup żydowskich, autokary parkujące pod MDK i znane informacje o tym, że Synagoga jest ważnym zabytkiem.

Zdjęcie 14. Synagoga w Łańcucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora

- **Plac Sobieskiego.** Plac Sobieskiego był stosunkowo często wymieniany przez uczestników badań. Zazwyczaj w kontekście brakującej w mieście centralnej przestrzeni. Nasi rozmówcy wskazywali, że plac byłby miłą przestrzenią spotkań, odpoczynku, także miejscem dla turystów. Jednakże przeszkadza w tym otoczenie go przez parking i niemal centralne usytuowanie miejskich toalet. Niezależnie od tego, już teraz przestrzeń ta bywa traktowana przez mieszkańców, zwłaszcza młodzież, jako miejsce spotkań.

Zdjęcie 15. Plac Sobieskiego z ławeczką Jana i Stanisława Cetnarskich. Fot. Marta Nazaruk-Napora

- **Restauracje/puby.** Szczególne znaczenie ma Piktonówka. To również istotny punkt na mapie Łańcuta, zwłaszcza dla młodzieży i osób w średnim wieku. Odremontowali zabytkowy budynek w samym sercu Łańcuta, *vis a vis* charakterystycznego Czarnego Krzyża. Restauracja i pub to nie tylko przestrzeń spotkań, ale również miejsce interesujących koncertów, czy spotkań po wydarzeniach odbywających się w MDK, dla młodzieży ważnym punktem spotkań jest także nieodległy pub Honotu.

“Piwiarnia Warecka i Honotu jest bardzo ważnym miejscem, żeby ludzie zacieśniali więzi a to miejsca w mieście, które na to pozwalają, w których jest w miarę bezpiecznie kulturalnie i nie nadwyrężają zanadto portfela w czasach pogłębiającego się kryzysu”.

Wypowiedź badanych z ankiety internetowej

Zdjęcie 16. Piktonówka. Fot. Marta Nazaruk-Napora

- Planty i Rynek** stanowią miejsce bardzo ważne dla wszystkich naszych rozmówców, jednocześnie w dużej mierze niejednoznaczne. Mieszkańcy czują, że Rynek jest jakby niepełny, nie stanowi przestrzeni centralnej. Trudno powiedzieć dlaczego tak jest, ale na pewno wpływ tu mają: historia tego terenu, długi czas zaniedbania, miejsce w którym spotykali się miejscowi pijaczkowie, zawłaszczenie przestrzeni przez samochody - z jednej strony mamy ruchliwą szosę przelotową, z drugiej parking, co sprawia, że Rynek jest jakby zepchnięty na bok. Dodatkowo na Rynku stoi pomnik z czasów PRL, który budzi mieszane uczucia i spory mieszkańców. Brakuje przestrzeni pieszych, które sprawiłyby, że Rynek stałby się na prawdę przestrzenią centralną, ciągiem, którym spacerowałyby także turyści zwiedzający Park. Obecnie Rynek jest raczej przestrzenią przez którą, albo obok której, przechodzi się w drodze do jakiegoś punktu. Grupy, które korzystają z niego w celach rekreacyjnych to młodzież z okolicznych szkół i emeryci. Oprócz ławeczek nie ma miejsc do tego, by posiedzieć, brakuje kawiarni czy pubu bezpośrednio sąsiadującego z Rynkiem i Plantami. Natomiast potrzeba tego, by w centrum powstała jakaś przestrzeń piesza, centralna, jest wyrażana przez wiele osób. Zazwyczaj wskazuje się na możliwą lokalizację właśnie Rynek (po usunięciu parkingu czy choćby zmniejszeniu ruchu) lub Plac Sobieskiego. Na razie jednak wspomnieniu Rynku towarzyszy z reguły informacja, że nic się tam nie dzieje.

“ Rynek łańcucki - doskonale zepsuty przyczepą kempingową i smutnym panem zbierającym złotówki”.

“ Planty - fajne miejsce do niczego lub dla nikogo. Skoro już mają zburzyć pomnik to może pójść trochę dalej... :-)”.

Wypowiedzi badanych z ankiety internetowej

"Tu dla przyjemności nikt nie chodzi (...) bo nie ma Rynku z prawdziwego zdarzenia, zamiast kostki i ładnych parasoli i jakiegoś trawniczka jest parking płatny".

Wypowiedź uczestniczki spaceru badawczego

Zdjęcie 17. Rynek w łańcucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora

- **Fara.** Warto dodać, że w okolicy Rynku istotnym miejscem jest Kościół Farny. Mieszkańcy traktują go nie tylko jako miejsce sakralne, ale także wspierające działania kulturalne: chór, koncerty i wystawy.
- **Staw Browarny (Browarniany)** - był przystankiem w czasie spacerów osób w średnim wieku i seniorów. Wskazywany przez pierwszych jako miejsce z dużym potencjałem na świetną przestrzeń rekreacyjną. Już dzisiaj, choć zaniedbany, pełni taką rolę, ludzie wybierają go na spacer, spotkania ze znajomymi - zarówno młodzież, jak i rodziny z dziećmi czy seniorzy. Młodzi

wskazują, że miejsce to obecnie jest kompletnie niewykorzystane choć mogłoby być przydatne nie tylko mieszkańcom pobliskich bloków, ale i całego miasta. Widzą tu przestrzeń na imprezy plenerowe, miejsca piknikowe, ale też rekreację wodną - kajaki, rowery wodne. Seniorzy z kolei, przede wszystkim wspominają to, co działo się tu kiedyś. Okazuje się bowiem, że miasto wykorzystywało niegdyś Staw Browarniany właśnie jako teren rekreacyjny, miejsce, gdzie można było się wykąpać, wynająć rower wody, potańczyć.

„Masę moich znajomych lubiło by to miejsce i spędzałoby tam czas, gdyby były ławeczki, jakoś fajnie zagospodarowane to miejsce, "upiększone", latarnie, może coś dla dzieci.”

Wypowiedź badanych z ankiety papierowej

Zdjęcie 8. Uczestnicy spaceru badawczego nad Stawem Browarnym. Fot. Uczestnicy spaceru.

Podzwierzyniec analizowany był oczyma młodzieży. W czasie spaceru Harcerze wskazali kilka istotnych i charakterystycznych miejsc.

- filia MDK - filia powszechnie jest bardzo dobrze oceniana, młodzież zadowolona jest z lokalizacji, z przeniesienia tu biblioteki, z oferty filii, z kina, trochę mniej sympatyczne są natomiast okolice filii, zwłaszcza pomazane garaże;
- charakterystycznym punktem dzielnicy jest “blok awaryjny”, który choć spełnia funkcje miejsca spotkań młodzieży - harcówka, jest kompletnie zaniedbany;

- las Dębnik to miejsce ładne i zielone, ale jednocześnie niebezpieczne, pojawia się tam „szemrane towarzystwo”. Rozmówcy widzą tu potrzebę uporządkowania przestrzeni, pojawiały się pomysły: siłowni zewnętrznej, miejsca ogniskowego czy też ścieżki przyrodniczej.

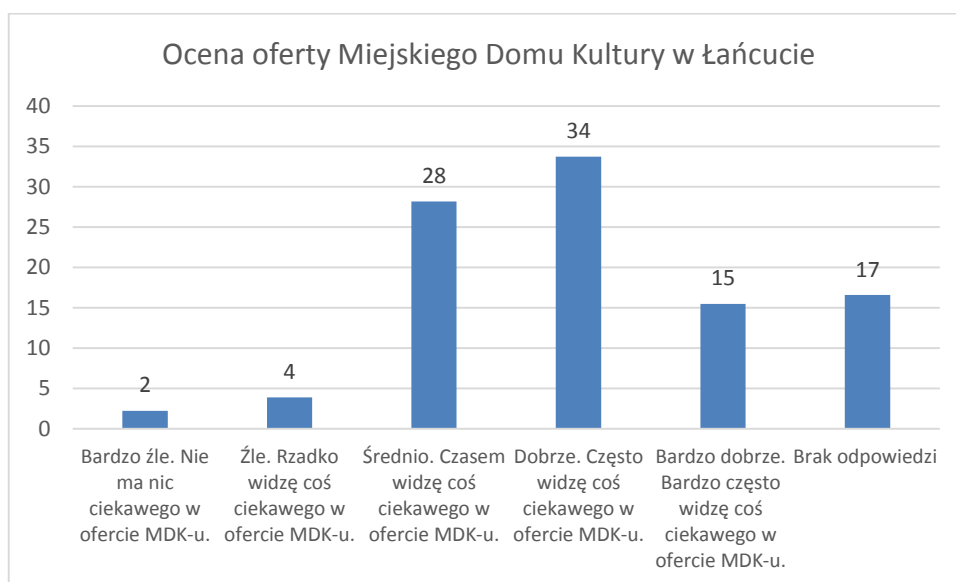
Mieszkańcy wskazywali przestrzenie, których ich zdaniem na Podzwierzyńcu brakuje:

- boisko do siatkówki,
- plac zabaw “z prawdziwego zdarzenia,”
- kawiarnia czy cukiernia, lodziarnia z przestrzenią do siedzenia, z wydzielonym miejscem zabaw dla dzieci,
- plantów z ławkami,
- ścieżki rowerowej,
- harcówki, w której młodzież sama mogłaby odpowiadać za wnętrze,
- miejsce na ognisko,
- klub, dyskoteka czy dancing.

W przypadku **Przedmieścia** przewodnikami byli seniorzy. Wskazywali oni przede wszystkim wiele miejsc z ciekawą historią, niestety przeważnie teraz niszczących: domy, w których mieszkali Potoccy w czasie okupacji (hrabia Marek Potocki), potok Mikoşkę, która w czasie remontów została całkowicie w tym rejonie zakryta, kamienice przy ulicy Cetnarskiego, liczne sklepy, które kiedyś funkcjonowały a obecnie już nie istnieją. Istotnym symbolicznie miejscem dla seniorów, i nadal nieraz miejscem ich spotkań, jest Figura Matki Boskiej. Przestrzenią niejednoznaczną jest Dom Strażaka – z jednej strony budzi pozytywne konotacje, ze względu na obecności w nim świetlicy MDK, z drugiej negatywne, z powodu wynajmowania przestrzeni na głośne imprezy. Ważnym punktem dzielnicy jest obecnie sklep Asia, jedyny w pobliżu, stanowiący oprócz miejsca zakupów, także punkt spotkań. Jednoznacznie wskazywano to, czego w okolicy brakuje - kawiarni czy cukierni, w której można by się spotkać i spokojnie porozmawiać, ławeczek ustawionych, przede wszystkim, w zielonych przestrzeniach.

c) Działalność Miejskiego Domu Kultury w Łąncucie

W ankiecie „wydzierance” mieszkańcy oceniali ofertę MDK-u. Spośród 181 ankiet „wydzieranek” na to pytanie odpowiedziało 151 osób. W ogóle nie zna oferty MDK 30 osób (17% badanych). Większość mieszkańców Łąncuta, którzy „wydarli ankietę” dobrze oceniają działalność Miejskiego Domu Kultury w Łąncucie, czyli często widzą coś ciekawego w Miejskim Domu Kultury – 34% badanych. Bardzo często widzi coś ciekawego w działalności MDK-u tylko 15% badanych. Warto przemyśleć obecną ofertę, ponieważ, aż 28% badanych na poziomie średnim ocenia ofertę MDK-u.

Rysunek 7. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Jak oceniasz ofertę Miejskiego Domu Kultury w Łąncucie? Jeśli nie znasz oferty MDK-u – nie wydzieraj.” Ankieta „wydzieranka”. N=181.

Także dzienniczki zebrane w ramach Diagnozy potwierdzają, że są rodziny i osoby, które swoją codzienność łączą z MDK w Łąncucie.

”Wyjście do MDK na Przedmieście: syn grał na XBOX-e, a córka uczyła się haftować” (czwartek). Od 10:00 – 13:00 zajęcia plastyczne córki w MDK. (...) Wyjście wspólnie z mężem i dziećmi do „Kina za Rogiem” na bajkę „Mały Książę.”

Fragmenty dzienniczka

Opinie pracowników dotyczące działalności MDK-u

Pracownicy i pracowniczki mieli za zadanie wypełnić papierową ankietę, w której mieli pytania dotyczące swoich zainteresowań, opinii dotyczącej MDK (oferty, współpracy, osób korzystających z oferty MDK-u), kultury oraz idealnego domu kultury. Ankieta miała na celu wzbudzić refleksję dotyczącą swojej roli w działaniach Miejskiego Domu Kultury oraz wskazania kierunku zmian. Na to zadanie odpowiedziało 13 osób. Niestety niektórzy pracownicy pobieżnie wypełnili ankietę odpowiadając ogólnikami.

Pracowników MDK interesuje przede wszystkim film, turystyka/podróże, muzyka i taniec. Zainteresowania pracowników MDK są zbieżne z zainteresowaniami mieszkańców, co jest bardzo istotne do rozpoczęcia wspólnych działań.

Rysunek 8. Liczba odpowiedzi na pytanie: „Proszę wskazać co Pana/Panią najbardziej interesuje?”. Ankieta dla pracowników. N=13.

Pracownicy są przede wszystkim zadowoleni z działalności TV Łańcut – „Jest ona najbardziej rozpoznawalna i najmocniej promuje działania MDK i innych instytucji UM” oraz zespołów tanecznych - „Cieszą się dużym uznaniem”. Część pracowników jest zadowolonych z projektów społecznych, które angażują społeczność lokalną np. Zielona Ostoja –

Podzwierzyniec, remake filmu „Trędowata”, kino społecznościowe – „Kino za rogiem”. Z festiwalu wymieniony był przegląd zespołów ludowych „Garniec”, natomiast z zajęć Foto Klub. Doceniona przez pracownika została też promocja działań MDK w Internecie na stronie internetowej i mediach społecznościowych.

Zmiany, jakie powinny mieć miejsce w działalności MDK według pracowników, dotyczą zmiany w ofercie i metodach współpracy z mieszkańcami. Pracownicy widzą braki w ofercie dla poszczególnych grup wiekowych np. młodzieży i osób dorosłych do 40 roku życia. W szczególności chcieliby, żeby imprezy odbywały się w przestrzeni miejskiej, a w ofercie pojawiły się szachy i zajęcia teatralne. Zauważalny jest również brak przeglądów – *„Co jest normą w innych domach kultury”*. Bariery, która zdaniem respondentów utrudnia zmiany, jest brak remontu MDK-u – *„utrudnienia lokalowe i sprzętowe, niewyremontowany budynek”* oraz kwestie personalne *„kadra nie jest otwarta, nie szuka nowych rozwiązań, pomysłów, inicjatyw, brak motywacji do lepszej pracy”*.

MDK powinien według niektórych pracowników otworzyć się na otoczenie – ludzi, instytucje, organizacje i zacząć współpracować razem, aby realizować wspólne pomysły. Według pracownika obecnie *„młodym MDK nie kojarzy się, jako miejsce otwarte i życzliwe, pomocne w realizacji ich pomysłów”*. Warto również rozważyć wzmocnienie akcji informacyjnych imprez np. w Internecie i wieszając plakaty w przestrzeni miejskiej.

MDK w swojej działalności ma wielu partnerów, nie tylko lokalnych. Współpracę opiera przede wszystkim na relacjach z instytucjami przy organizacji cyklicznych wydarzeń. Współpraca taka ma miejsce także przy budowaniu oferty dla niektórych grup wiekowych (dzieci i seniorów) np. z Uniwersytetem Rzeszowskim, szkołami, przedszkolami czy Łańcuckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku. MDK współpracuje również z instytucjami z bliskiego otoczenia: MBP oraz Muzeum Zamek.

Pracownicy MDK w Łańcucie wskazali w ankiecie z kim obecnie współpracują: Urzędem Miasta w Łańcucie, Starostem Powiatowym, Filharmonią Podkarpacką, Uniwersytetem Rzeszowskim (w ramach Małego Uniwersytetu Rzeszowskiego), Muzeum-Zamek, Miejską Biblioteką Publiczną, organizacjami pozarządowymi, miastami partnerskimi, szkołami, przedszkolami, kościołami, Łańcuckim Stowarzyszeniem Trzeciego Wieku, Klubem Seniora w Żołyni, Szkołą języków obcych „Promar”, agencjami artystycznymi, zespołami tanecznymi (Dzień Tańca), ośrodkami kultury np. GOK oraz indywidualnymi osobami (warsztaty rękodzieła).

Według pracowników z oferty z MDK korzystają nie tylko mieszkańcy Łańcuta, ale i całego powiatu. Są to przede wszystkim osoby starsze/seniorzy – *„dobrze odnajdują się tu członkowie klubów seniora, ŁUTW”*. Seniorzy uczęszczają na koncerty, uczą się śpiewu oraz fotografii. Dzieci do lat 16 uczęszczają na zajęcia taneczne, lekcje śpiewu czy uczestniczą w wydarzeniach np. Przedszkolada.

Według pracowników w MDK-u brakuje osób dorosłych i „młodych dorosłych” do 30 lat, w tym młodych rodziców. Są również braki w ofercie dla dzieci i młodzieży tj. zajęcia plastyczne, teatralne, filmowe, z tańca współczesnego i nowoczesnego oraz pracowni modelarskiej. Istnieje również potrzeba utworzenia Dyskusyjnego Klubu w Kinie za Rogiem.

Kultura przez pracowników najczęściej odbierana jest jako obcowanie z dziedzictwem narodowym czy tradycją – *„Kultura dorobek ludzkości przekazywany z pokolenia na pokolenie o charakterze materialnym i duchowym charakterystycznym dla danego kraju”*, *Kultura jest spuścizną dokonań człowieka na przestrzeni dziejów*”, *„Wyrazem poszanowania dla tradycji w różnych dziedzinach”*. Dla niektórych pracowników kultura jest wyznacznikiem rozwoju człowieka – *„Ciągłym poszerzeniem horyzontów”*, *„Wszystko, co nas wzbogaca duchowo”*, *„Realizowaniem pasji”* czy też pełni funkcję wychowawczą – *„Środowiskiem sprzyjającym młodzieży i miejscem, gdzie ma się kto opiekować młodzieżą”*. Jest także wypowiedź, że kultura to dobre wychowanie *„Czymś bardzo osobistym (wygląd, ubiór, gust i zainteresowania)”*. Nie brakuje też podejścia, że kultura jest odskocznią od rzeczywistości - *„Możliwością oderwania się od codziennych obowiązków, upiększeniem naszego życia”*. Jest też podejście do kultury jako sfera duchowa, która jest przez sam kontakt z nią - *„obcowanie ze sztuką, tańcem, teatrem, muzyką, fotografią”* czy też kultura to *„coś co nas otacza, to co tworzą ludzie (budownictwo, architektura, obrazy, ogrody)”*.

Pracownicy wskazali miejsca w Łańcutie, które mają dla nich duże znaczenie: Zamek, Powozownia, Park zimowy (Oranżeria) Park, MBP, MDK (w tym MDK Podzwierzyniec i ogród za budynkiem), MOSiR oraz miejsce z potencjałem, czyli Planty/Rynek.

Promocja działań MDK-u

MDK posiada własną stronę internetową, na której prezentuje informacje ważne dla całej instytucji oraz odsyła także do podstron pozostałych dwóch filii. Strona posiada na bieżąco

uzupełniane aktualizacje i można się z nimi zapoznać bezpośrednio na stronie głównej, co jest bardzo wygodnym dla użytkowników rozwiązaniem. Strona posiada też wiele odnośników do innych instytucji, nie tylko ze sfery kultury. Warto, w miarę możliwości, zadbać o odświeżenie wizerunku strony, nadanie jej bardziej współczesnej stylistyki, i zmniejszenie ilości widniejących na niej elementów, banerów i odnośników. Duża ich ilość może utrudniać poszukiwania treści.

Filia w dzielnicy Podzwierzyniec, TV Łańcut i Kino za Rogiem posiadają własne strony na Facebook'u, na których prowadzą w miarę regularną działalność informacyjną i promocyjną. MDK prowadzi jeszcze profil na Facebook'u – Projektowo-łańcuckie inicjatywy. Profil ten najpełniej informuje o inicjatywach instytucji nie mając w nazwie odniesienie do Miejskiego Domu Kultury, co może być nieco mylące (choć można dopatrzeć się skrótu MDK w zdjęciu profilowym). Stali jego odbiorcy otrzymują jednak aktualną informację o bieżących wydarzeniach i na pewno sama kwestia nazwy nie ma dla nich znaczenia. Na tym profilu przekazywane także były aktualności dotyczące realizacji diagnozy.

Dobrze by było umieścić także na stronie i profilach FB linki do ankiety na temat oferty MDK i potrzeb mieszkańców, oraz łatwy formularz pozwalający na pozostawienie informacji od osób zainteresowanych współpracą z MDK. W ten sposób, podobnie jak w przypadku Kina za Rogiem, mieszkańcy mieliby stałą możliwość wpływu na ofertę MDK. Do tego typu ankiet można wykorzystać bezpłatne narzędzia, np. formularze dostarczane przez Google.

Oprócz profilu *Projektowo-łańcuckie inicjatywy* działania w projekcie „MDK-Mieszkańcy dla kultury, Inicjatywy lokalne 2016” były szeroko promowane na stronie MDK⁹, w Tv Łańcut¹⁰ i na stronie miasta¹¹.

Wydarzeniem o dużym potencjale promocyjnym, umożliwiającym dotarcie do mieszkańców dotychczas niezwiązanych z MDK był happening odbywający się na Rynku. Interesującą fotorelację można znaleźć na Facebook'u¹².

---

⁹m.in.:http://www.mdk-lancut.pl/asp/pl_start.asp?ref=1&typ=13&menu=3&schemat=0&dzialy=3&akcja=artykul&artykul=1358

[lancut.pl/asp/pl_start.asp?ref=1&typ=13&menu=3&schemat=0&dzialy=3&akcja=artykul&artykul=1358](http://www.mdk-lancut.pl/asp/pl_start.asp?ref=1&typ=13&menu=3&schemat=0&dzialy=3&akcja=artykul&artykul=1358)

¹⁰ m.in.: <http://tv.lancut.com/newsy/wydarzenia-tv-lancut-z-dnia-11-marca-2016/>

¹¹

http://www.lancut.pl/asp/pl_start.asp?ref=1&typ=13&sub=1&menu=3&start=tak&dzialy=3&akcja=artykul&artykul=3495

¹² <https://www.facebook.com/projektowo/photos/pcb.550427738461341/550426571794791/?type=3&theater>.

Zdjęcie 18. Happening na Rynku w dniu 9 maja 2016 r. Fot. MDK w Łąncucie

Warto też zaznaczyć, że całokształt komunikacji związanej z projektem „MDK-Mieszkańcy, Inicjatywy lokalne 2016” dla kultury posiada ładną, świeżą i spójną identyfikację wizualną.

Zdjęcie 19. Wizualizacja projektu – „MDK-Mieszkańcy dla kultury, Inicjatywy lokalne 2016”.

Strategia działań na przyszłość - idealny dom kultury

Dom kultury według pracowników powinien być przede wszystkim miejscem otwartym na mieszkańców pod względem lokalu, ale przede wszystkim poprzez wsparcie przez kadre MDK-u w realizacji pomysłów mieszkańców. Dom kultury pełni swoją funkcję, kiedy „*jest pełen ludzi*”, którzy znajdą ofertę dla siebie bez względu na wiek – „*różnorodna oferta*”. Oferta ma być i dla osób, które rozwijają swoje artystyczne talenty, jak i poszukujących nowych doświadczeń w sferze kultury – „*Powinien szerzyć każdą dziedzinę sztuki*”. Ludzie mają przychodzić do domu kultury „*tak po prostu*”, nie tylko skorzystać z oferty, ale porozmawiać ze znajomymi czy innymi ludźmi, z którymi dzieli się zainteresowania/pasje. Na tym polega otwartość instytucji, że każdy czuje się tam mile widziany i ma poczucie współodpowiedzialności za swój dom kultury. Oczywiście dom kultury powinien być atrakcyjny, podobnie jak i jego otoczenie, ale należy również pamiętać o tym, żeby nie zatracić wcześniejszego charakteru tego miejsca.

„Być miejscem, gdzie cały czas tętni życie, ludzie są w nim mile widziani, a ich pomysły mają szansę realizacji, miejsce, gdzie dzieje się dużo rzeczy, które niekoniecznie łączymy z typową działalnością kulturalną np. wspólne majsterkowanie, kawiarnia społeczna, akcje społeczne”.

Wypowiedź pracownika MDK

Nie tylko pracownicy snuli wizję idealnego domu kultury, ale i mieszkańcy. Dom kultury ma być po prostu dla wszystkich. Nie powinno być żadnych barier w korzystaniu z oferty domu kultury. Najczęściej tymi barierami jest brak finansów, ale czasem po prostu brak informacji o danych wydarzeniach. Najtrudniejsze bariery to nie tylko bariery architektoniczne np. dla osób niepełnosprawnych czy seniorów, ale mentalne. Dom kultury powinien urozmaicać ofertę i wychodzić z projektami do mieszkańców, żeby takie bariery likwidować. Inicjatywy w plenerze są najlepszą formą integracji mieszkańców i ośmielenia do skorzystania z oferowanych wydarzeń przez MDK.

Dom kultury powinien prowadzić działania łączące pokolenia. Integracja międzypokoleniowa jest szczególnie ważna dla osób starszych/seniorów. Wspólne realizowanie projektów przez rodziców z dziećmi, dziadków/babcie z wnukami/wnuczkami pozwalają na dialog, a w konsekwencji na wzajemne zrozumienie.

Udostępnienie przestrzeni do realizacji pomysłów jest ważne w szczególności dla młodzieży i tzw. „młodych dorosłych”. Często spotykają się oni w restauracjach/pubach, gdzie trudno o realizację własnych pomysłów. Nie posiadają przestrzeni, gdzie mogą się spotkać, porozmawiać. Taka przestrzeń według nich powinna być dostępna właśnie w domu kultury. Przy realizacji remontu MDK-u należy koniecznie ten aspekt uwzględnić i zagospodarować przestrzeń na potrzeby nieformalnych spotkań mieszkańców.

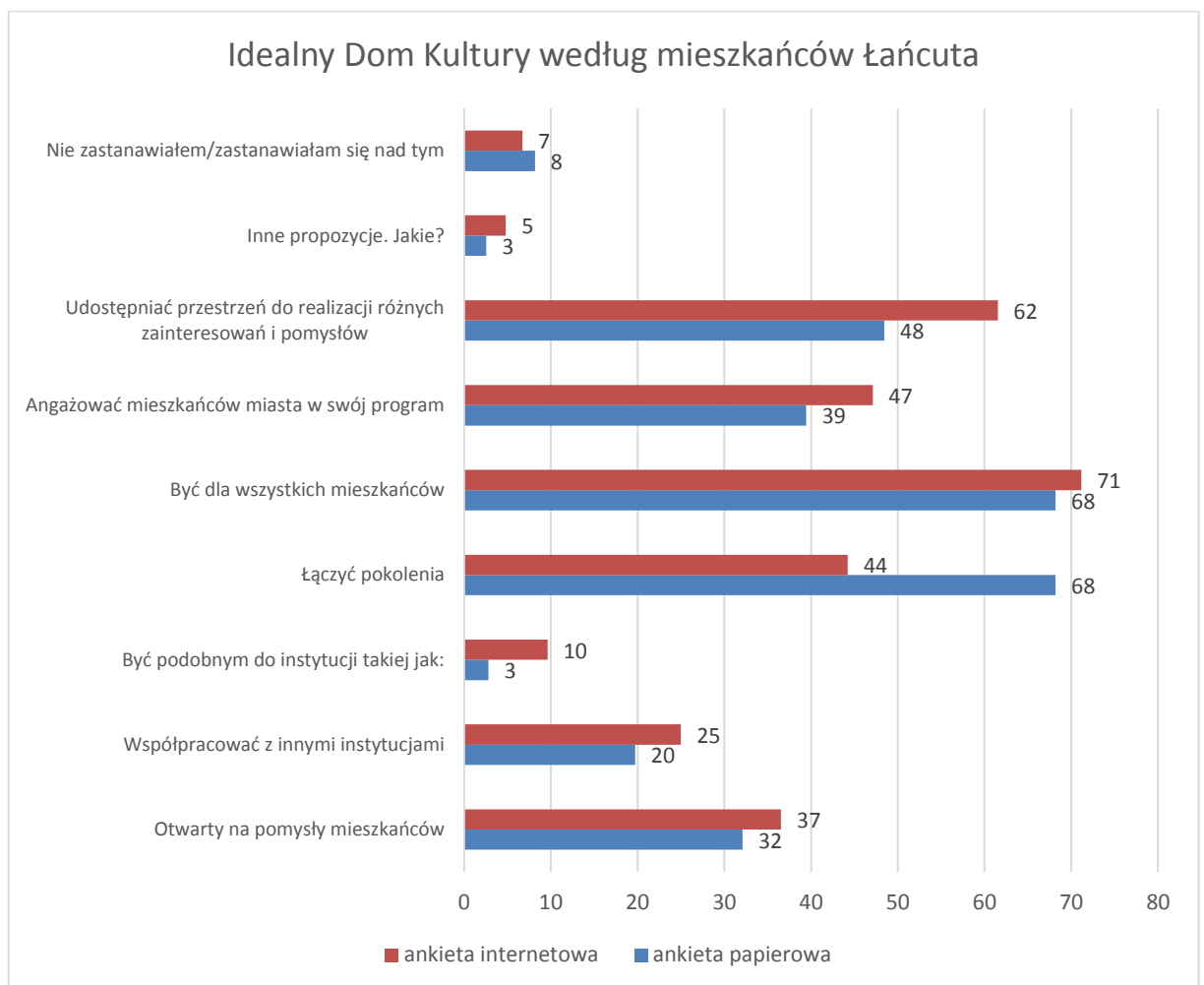
Angażowanie mieszkańców w budowanie wspólnego programu również zainteresowało wielu badanych mieszkańców Łańcuta. Przede wszystkim mieszkańcy chcieliby mieć możliwość konsultacji oferty czy programów wydarzeń np. poprzez ankiety internetowe.

Kategoria ściśle związana z celem projektu dotyczy tego czy dom kultury ma być otwarty na pomysły mieszkańców. Odsetek odpowiedzi na poziomie 30% badanych jest zadawalający. Są mieszkańcy Łańcuta, którzy mają pomysły lub też chcą, żeby inicjatywy mieszkańców Łańcuta były realizowane i wspierane przez instytucję.

Niektórzy mieszkańcy Łańcuta, którzy uważają, że domy kultury powinny współpracować z różnymi instytucjami czy osobami. W szczególności z urzędami na różnym szczeblu: wojewódzkim, powiatowym czy miejskim. Współpraca powinna być realizowana również z jednostkami edukacyjnymi tj. szkoły, uniwersytety. Z instytucji kulturalnych wymieniono teatry, filharmonie, galerie sztuki, muzea oraz biblioteki. Organizacje pozarządowe są również wskazanymi partnerami dla domu kultury, w tym i nieformalne grupy mieszkańców. Obecnie MDK w Łańcutie w różnym stopniu współpracuje z tymi instytucjami.

Osoby wypełniające ankietę internetową podają również, na jakich instytucjach dom kultury powinien się wzorować np. Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie, Centrum Kultury w Lublinie, Warsztaty Kultury w Lublinie, Centrum Kultury i Rekreacji w Czarnej, kino Helios, Aktywny Dom Alternatywny „Puławska”, Slot Art-cie oraz MOSiR („sala dla dzieci, bufet, zajęcia dla małych dzieci 3-5 letnich”). Oczywiście są to instytucje o różnym zasięgu i budżetach, ale warto przypatrzeć się wspomnianym instytucjom, które elementy z ich oferty czy sposobu funkcjonowania można wdrożyć w MDK-u.

Propozycje badanych dotyczące idealnego domu kultury dotyczą również jego wizerunku w formie architektury („powinien być wyremontowany”), jak i promocji („dobrze komunikujący mieszkańcom swoje inicjatywy”). Dom kultury powinien wyjść w przestrzeń publiczną („wyjść z propozycjami poza budynek MDK w przestrzeń miejską”). Inna cenna myśl dotyczy tego, żeby instytucja dbała o swoją niezależność od różnych opcji politycznych i od różnych wydarzeń społecznych.

Rysunek 9. Odsetek odpowiedzi na pytanie dotyczące idealnego domu kultury. Ankieta internetowa N=104 i papierowa N=367. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Budowanie idealnego domu kultury jest oczywiście utopią, ale jednak wprowadzanie stopniowych rozwiązań poprawia jego wizerunek, jako instytucji reagującej na potrzeby społeczności lokalnej. Mieszkańcy i kadra domu kultury, jeśli nie współpracują razem, nie mają też szansy poznać swoich zainteresowań, potrzeb czy nawet marzeń. W tym miejscu

należy przypomnieć, że każdy obywatel ma zagwarantowany konstytucyjny dostęp do dóbr kultury. Rolą instytucji kultury jest niwelowanie różnych barier w dostępie do kultury¹³. Realizacja, wraz z mieszkańcami, projektów, które są ich pomysłami, niweluje bariery mentalne. Dom kultury powinien podejmować się takich zadań, których rezultatem będzie poczucie mieszkańca, że może współtworzyć kulturę. Ważna jest refleksja, jaką funkcję obecnie pełni MDK i czy on jest zgodny z oczekiwaniami mieszkańców. Przy opracowaniu wspólnej wizji działalności instytucji ważna jest poprawna komunikacja również pomiędzy pracownikami, zrozumienie dla różnych stylów pracy, spojrzenia na funkcjonowanie i rolę jaką pełni instytucja w społeczności lokalnej. Dom kultury, jeśli ma być przyjazny dla mieszkańców, musi posiadać odpowiednią atmosferę. Relacje między pracownikami są podstawą do budowania wizerunku domu kultury, jako instytucji otwartej na mieszkańców, na ich pomysły i przede wszystkim na ich obecność. Podsumowując należy pamiętać, że dom kultury to nie instytucja, ale ludzie, którzy w niej pracują i mieszkańcy, którzy korzystają z oferty, a nawet ją współtworzą.

Opierając się na tym, jak mieszkańcy definiowali w badaniach kulturę, warto dodać, że bardzo często utożsamiają oni to pojęcie z kulturą wysoką, elitarną, taką, którą przeciętny mieszkaniec może co najwyżej biernie odbierać. Związane jest to z wielkimi tradycjami Łanów, zarówno muzealno-historycznymi (Zamek), jak i muzycznymi (Festiwal Muzyczny), które sprawiają, że mieszkańcy wychowują się w atmosferze kultury wysokiej. Z jednej strony daje im to kompetencje do jej docenienia i odbioru, z drugiej jednak sprawia, że nie postrzegają siebie jako możliwych twórców kultury, kultury rozumianej w sposób szeroki i egalitarny. Misją domu kultury może więc być pokazywanie mieszkańcom kultury bliskiej, włączającej, więziotwórczej, takiej, która każdego traktuje jak swojego współtwórcę.

---

¹³ Bariery w dostępie do kultury mogą być: przestrzenne, organizacyjne, architektoniczne, kulturowe, ekonomiczne, ale i mentalne.

d) Identyfikacja barier w uczestnictwie w kulturze

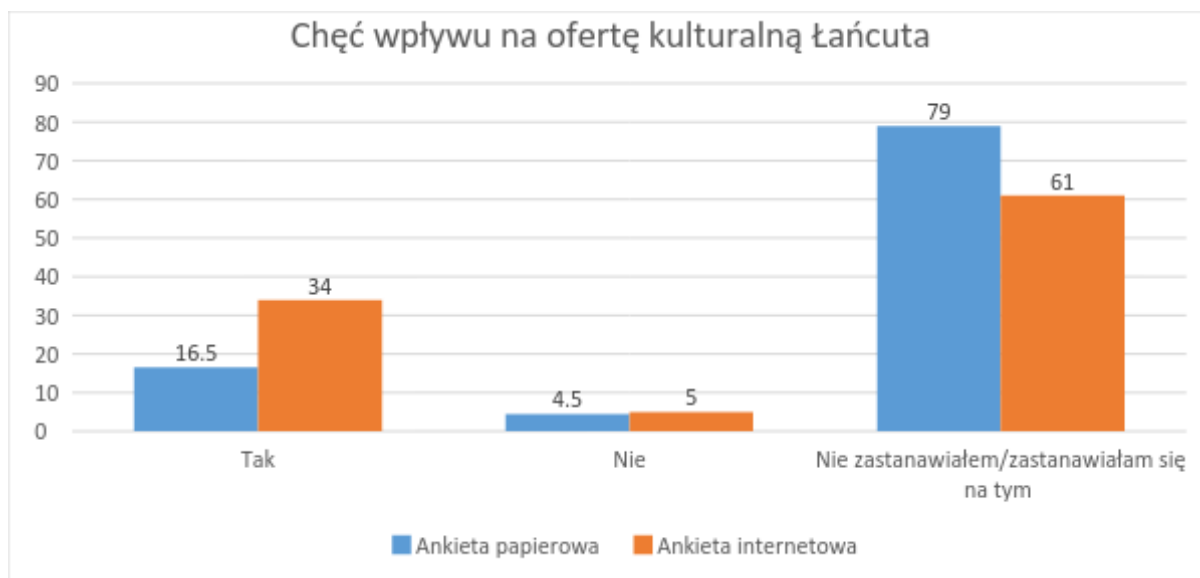
Badania pozwoliły na wskazanie różnego rodzaju barier w szeroko rozumianej działalności społeczno-kulturalnej i uczestnictwie w kulturze. Mieszkańcy wskazywali tu:

- Mało liczne uczestnictwo w kulturze, brak chęci lub świadomości, znajomości oferty, obojętność na kulturę.
- Braki w infrastrukturze sportowej: ścieżek rowerowych, miejsc do ćwiczeń.
- Pieniądze – mieszkańcy wskazują, że biletowane imprezy są jednak za drogie.
- Nie ma (dostatecznych) środków finansowych na działania.
- Nieuporządkowana przestrzeń: brudne miasto, nieposprzątane ulice.
- Park – zniszczone alejki, brak oświetlenia, za mało ławek, liczne zakazy.
- Za mała oferta wydarzeń i zajęć, brak oferty dla niektórych grup wiekowych (zwłaszcza dla osób w wieku około 25 – 35 roku życia).
- Brak oferty dla rodzin z małymi dziećmi.
- Problemy z frekwencją na wydarzeniach.
- Niezrozumienie między animatorami i odbiorcami kultury: z jednej strony niedostosowanie oferty do potrzeb, z drugiej postawa roszczeniowa.
- Niewyremontowany budynek MDK-u. Brak profesjonalnego kina.
- Brak przestrzeni do spotkań mieszkańców.
- Atrakcyjniejsza oferta pod względem kultury w Rzeszowie.
- Brak informacji o wydarzeniach i działaniach.
- Brak działań w przestrzeni miejskiej.
- Brak (żywej) współpracy między instytucjami.
- Brak polityki kulturalnej oraz możliwości współdecydowania o ofercie kulturalnej miasta.
- Brak wykorzystania potencjału kulturalnego i turystycznego (Łańcut to miasto przelotowe dla turysty).
- Brak wsparcia dla osób dopiero zaczynających działalność, inkubatorów, etc.: „*brak miejsca na luzie dla osób działających np. (...) w grupie nieformalnej*”.

6. Aktywność mieszkańców Łańcuta w budowaniu oferty kulturalnej miasta

Osoby uczestniczące w badaniu mogły odpowiedzieć na pytanie czy byłoby zainteresowani wpływem na ofertę kulturalną Łańcuta. W dalszej części pytania miały możliwość zaproponowania formy, w jakiej mogą aktywnie uczestniczyć w programowaniu polityki kulturalnej miasta Łańcut. Większość osób nie zastanawiała się nad tym. Pytanie w ankiecie było dla nich zaskoczeniem. Świadczy o tym, że taka forma współdecydowania obywateli w sprawy lokalne, jest czymś dla nich nowym. Obszar partycypacji (współdecydowania) wymaga podjęcia szeregu działań promujących aktywną postawę mieszkańców wobec spraw lokalnych.

Widoczna jest znaczna różnica pomiędzy wynikami z ankiety internetowej i papierowej odnośnie deklaracji chęci decydowania o wpływie na ofertę kulturalną miasta. Osoby w ankiecie internetowej podawały bardzo dużo pomysłów na działania i deklarują chęć współpracy.

Rysunek 10. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani mieć wpływ na ofertę kulturalną miasta”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=341.

Osoby, które chciałyby mieć wpływ na kształtowanie polityki kulturalnej Łańcuta miały możliwość zaproponowania sposobów dialogu pomiędzy mieszkańcami, a instytucjami, ponieważ *“zdanie każdego mieszkańca powinno być brane pod uwagę”*. Najczęściej miałyby charakter opiniotwórczy czyli poprzez wypełnienie ankiet np. internetowych - *“ankiety, ale nie tylko w szkołach, ale na mieście bądź tak jak ta, w Internecie”*, *“Częściej takie ankiety”*. Inne propozycje, jakie się pojawiały to np. poprzez konsultacje z mieszkańcami np., *„jakie grupy muzyczne byłyby główną atrakcją Dni Miasta, zgłaszanie gwiazd, które można zaprosić”*. Niektóre osoby deklarują pomoc w organizacji i promowaniu wydarzeń. Są też ważne głosy ze względu na projekt czyli poprzez zgłaszanie własnych pomysłów i ich realizacji - *“możliwość zgłaszania propozycji imprez bądź ich organizowania w udostępnionej przestrzeni”*.

Nie są zainteresowane współpracą osoby, które mają mało czasu ze względu np. na obowiązki rodzinne - *“Jestem już starsza i nie mam za wiele czasu. Mocno angażuję się w rodzinę, bo aktualnie jest taka konieczność”*. Niestety są osoby, które uważają, że oferta kulturalna w Łańcutie powinna być opracowana i realizowana przez odpowiednie instytucje kulturalne ze względu na to, że *“komuś za to płacą”/“pozostawię to ludziom, którzy biorą za to pieniądze”*.

Propozycje mieszkańców dotyczące działalności kulturalnej w mieście

W ramach badań mieszkańcy wskazywali swoje pomysły na działania. Wynikały one z reguły bezpośrednio z kontekstu ważnych miejsc, z drugiej strony odczuwanych braków w ofercie. Niektóre osoby mają konkretny pomysł na działanie, inni po prostu chcą, aby kultura wyszła do ludzi, była im bardziej dostępna.

Przede wszystkim zauważana jest luka w ofercie dla pewnych grup wiekowych np. osób od 25 do 35 roku życia, rodziców z małymi dziećmi oraz dla młodzieży - *“Oferta nie jest obecnie „atrakcyjna”, ze względu na brak propozycji dla dorosłych mieszkańców”*. Chociaż są realizowane zajęcia dla dzieci to jednak brakuje pewnych obszarów tematycznych, w których chciałyby się dzieci rozwijać np. zajęcia teatralne. W ofercie brakuje również zajęć dla najmłodszych dzieci tzw. „najnaj-ów” czyli dzieci do 4 lat. Dzieci takie uczestniczą w zajęciach z rodzicami. Program zajęć musi być dopasowany dla każdej grupy wiekowej. Młodzież

i dorośli sygnalizują braki w ofercie warsztatowej z różnych dziedzin niekoniecznie związanych z kulturą np. kulinarne, zdrowego żywienia, psychologiczne.

Jeśli chodzi o przestrzeń to w Łańcucie brakuje miejsca dla osób, które chcą się spotkać w instytucji kulturalnej np. w kawiarni w MDK-u, ale i wspólnie działać- *“Na pewno chciałbym stworzyć dla ludzi miejsce przyjazne i estetyczne. Gdzie głowa odpoczywa od zgiełku dnia a ludzie stają się otwarci i uśmiechnięci :)”*. Konieczna jest przestrzeń dla nieformalnych grup, które chcą realizować innowacyjne pomysły dla mieszkańców miasta. No i przestrzeń, która pozwoli na niezobowiązujące i niedrogie spotkania towarzyskie, ponownie mogłaby to być kawiarnia przy MDK. Oprócz przestrzeni ważne jest również wsparcie kadry MDK-u - *“Pewnie wiele osób ma własne pomysły lecz brakuje im kogoś kto ich wspomże w realizacji”*.

Mieszkańcy Łańcuta oczekują oferty tzw. rozrywkowej, w szczególności w czasie ciepłych miesięcy. Czas wolny chcą spędzać na powietrzu, dlatego wszelkie działania na zewnątrz cieszą się powodzeniem. Wydarzenie powinno mieć charakter multimedialnego eventu czyli wydarzenia, które porusza różne obszary kultury - dźwięk, obraz, taniec, media. Mieszkańcy przede wszystkim preferują rozrywkę w formie koncertów. Wydarzenie takie powinno uwzględniać potrzeby różnych grup wiekowych. Zainteresowanie jest wszelkimi wydarzeniami organizowanymi w plenerze np. na Rynku/Plantach, w okolicach MDK-u. Pojawia się wiele głosów mieszkańców, żeby zorganizowane było kino w plenerze czy pikniki rodzinne.

Mieszkańcy Łańcuta zwracają uwagę na braki w infrastrukturze kulturalnej m.in. brakuje im profesjonalnego kina z odpowiednim sprzętem, *“profesjonalnego”* placu zabaw czy sceny letniej.

Pomysły mieszkańców na działania i wydarzenie związane z szeroko rozumianą działalnością kulturalną zostały podane w tabeli.

Tabela 4. Zestawienie propozycji mieszkańców dotyczących działalności kulturalnej w Łańcucie.

Kategoria	Zestawienie propozycji mieszkańców
Przestrzeń dla działań w kulturze	
Miejsca i działania w plenerze	<ul style="list-style-type: none"> ● Imprezy plenerowe na placu obok MDK-u albo na Rynku. ● Kino w plenerze. ● Koncerty w plenerze. ● Street art, mural.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wystawienie rzeźb i instalacji w przestrzeni Parku albo za MDK-iem. • Miejsca na pikniki. • Plac zabaw „z prawdziwego zdarzenia”. • Działania na terenie Parku: festiwale ogrodnicze, konne, łucznictwo, opera, pokazy rzemieślnicze, festiwal historyczno-kulturalny. • Wydarzenia w kawiarenkach i pubach, na ulicach miasta. • Budowa sceny letniej. • Scena na Rynku. • Działania w przestrzeni miasta. • Wprowadzenie strefy czasowego zamknięcia ruchu podczas imprez w przestrzeni. • Wspólne treningi, np. Tai Chi za MDK.
Budynek MDK-u/institucji kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Punkt, gdzie można skorzystać z komputera i Internetu lub podładować telefon, laptop przez 24 h na dobę. • Ogólnodostępna, dobrze wyposażona sala prób muzycznych. • Kawiarnia w MDK-u. • Wydarzenia z MDK-u na Podzwierzyńcu organizować w MDK-u w centrum miasta. • Stworzenie miejsca, gdzie każdy mógłby znaleźć coś dla siebie, bez ograniczeń wiekowych, w którym ludzie mogliby się dzielić pomysłami. • Miejsce pozwalające na ćwiczenie graffiti itp. w formie regularnie oczyszczanych ścianek za MDK-iem.
Dziedziny działań kulturalnych	
Kino	<ul style="list-style-type: none"> • Kino „z prawdziwego zdarzenia”, wyremontowane. • Wyświetlanie aktualności w kinie. • Większa ilość seansów. • Kino plenerowe w okresie letnim. • DKF z twórcami filmów.
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Więcej koncertów, nie tylko na „Dni Miasta i Powiatu”. • Koncerty uwzględniające potrzeby różnych grup wiekowych. • Koncerty w plenerze. • Koncerty typu jak dawny tzw. "Zsyp".
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsce pozwalające na ćwiczenie graffiti. • Działania artystyczne w przestrzeni miejskiej (np. urban knitting, street art, mural). • Szkoła plastyczna w MDK-u. • Zajęcia plastyczne, rzeźbiarskie, komiksowe w MDK-u dla dzieci i młodzieży.
Sport	<ul style="list-style-type: none"> • Imprezy sportowe/programy sportowe np. maraton. • Nowe miejsca: plac do street workoutu, orlik, plac zabaw z „prawdziwego zdarzenia”.

	<ul style="list-style-type: none"> • Konferencje oraz szkolenia piłkarskie. • Zajęcia z: samoobrony, zumby, fitnessu, Tai Chi. • Młodzieżowe kluby rowerowe, kluby biegaczy. • Ścieżki rowerowe, miejsca dla biegaczy, siłowanie na powietrzu.
Taniec	<ul style="list-style-type: none"> • Tani kurs tańca np. towarzyskiego, nowoczesnego. • Organizacja imprez tanecznych. • Powrót do potańcówek, które wcześniej miały miejsce. • Darmowe zajęcia akrobatyki, fitness czy zumby. • Międzynarodowe pokazy tańca.
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja wycieczek. • Spotkania z podróżnikami lub „slajdowiska” z podróży. • Eventy podróżnicze.
Gry	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie grupy/klubu gier fabularnych lub planszowych.
Teatr	<ul style="list-style-type: none"> • Większa ilość spektakli (mile widziane darmowe). • Grupy teatralne dla seniorów i dzieci. • Cyrk bez zwierząt.
Kabaret	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja kabaretów.
Fotografia	<ul style="list-style-type: none"> • Studio fotograficzne.
Literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Salony poezji Anny Dymnej. • Biblioteka lub czytelnia na powietrzu.
Historia	<ul style="list-style-type: none"> • Działania odkrywające i popularyzujące lokalną historię i tradycje np. poprzez gry miejskie czy questy¹⁴. • Zajęcia dla dzieci, uczące lokalnej historii np. skąd się wzięła nazwa lasu Bażantarnia, dzielnicy Podzwierzyniec. Poznanie genezy nazw ulic i miejscowości, historia Łącuta. • Wycieczki np. na zabytkowe umocnienia frontu wschodniego. • Rekonstrukcje wojenne.
Formy działań kulturalnych	
Warsztaty	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty o różnorodnej tematyce np. kulinarne (zdrowe odżywianie), teatralne, rękodzieła (od technik zdobniczych po warsztaty krawieckie czy nawet stolarskie) psychologiczne (np. zarządzanie czasem, motywacyjne, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami). Zajęcia nie muszą być cykliczne. • Zajęcia plastyczne np. rysunku, rzeźbiarskie.

¹⁴ Questing – odkrywanie dziedzictwa miejsca polegające na tworzeniu nieoznakowanych szlaków, którymi można wędrować, kierując się informacjami zawartymi w wierszowanych wskazówkach.

Koła zainteresowań	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja koła turystycznego, dziennikarskiego, a także teatralnego.
Spotkania	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z podróżnikami, dziennikarzami, znanymi osobami. • Spotkania językowe. • Otwarte wykłady na różne tematy.
Inicjatywy mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Kiermasze odzieżowe, wyprzedaże posezonowe nowych rzeczy, ciuchów, wymiana ciuchów, książek itp. organizowanych za pomocą portali społecznościowych. • Uświadomienie ludziom, że to oni tworzą kulturę, włączanie mieszkańców w działania.
Odbiorcy działań kulturalnych	
Grupy wiekowe	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dla najmłodszych dzieci np. teatrzyk. • Więcej inicjatyw dla młodzieży. • Zajęcia dla seniorów. • Zabawy dla rodzin z dziećmi np. w niedzielę w godzinach południowych. • Integracja osób po 50-tce. • Ogólnie działalność nakierowana na wszystkich mieszkańców, a nie jedynie dzieci, młodzież i seniorów. • Integracja międzypokoleniowa.
Promocja działań kulturalnych	
Promocja	<ul style="list-style-type: none"> • Elektroniczna informacja, umieszczona w widocznym miejscu, pozwalająca na szybkie przejście oferowanych zajęć i wydarzeń, zarówno w MDK-u jak i całym Łąncucie. • Dobrze zaprojektowany kanał informacji, który pozwalałby w sposób zorganizowany zapoznać się z ofertą MDK-u, także z podziałem na filie. • Lepiej zaprojektowana strona internetowa. • Dobra identyfikacja i informacja wizualna przed i w budynku MDK.

7. Rekomendacje i wnioski ogólne

Opierając się na badaniach ilościowych i jakościowych można wskazać kilka ogólnych wniosków dotyczących potrzeb i potencjału mieszkańców w zakresie kultury dotyczące przestrzeni, potrzeb poszczególnych grup wiekowych w zakresie kultury oraz komunikacji MDK-u z mieszkańcami.

⇒ **Przestrzeń**

- Choć spostrzeżenia odnośnie miasta różnią się (zależą od wieku rozmówców), są elementy wspólne dla wszystkich mieszkańców Łańcuta – jest to ogromna sympatia do Parku i duma z istnienia w mieście Zamku.
- Większość mieszkańców lubi przebywać na łonie natury, spędzać czas wolny w sposób aktywny, spacerować, wyruszać w dalsze podróże. Niemal wszyscy (choć może nieco mniej jest to odczuwalne wśród młodzieży) bardzo cenią zielone przestrzenie miasta, ich obecność jest dla nich synonimem relaksu i atrakcyjności przestrzeni publicznej. Zapewne pochodną tego jest wielka potrzeba różnego rodzaju imprez plenerowych wyrażana przez w zasadzie wszystkie grupy wiekowe. Mieszkańcy wymieniali tu m.in.: koncerty plenerowe, przestrzenie piknikowe, występy uliczne na Rynku, kino plenerowe czy chociażby wspólne treningi.
- Wyróżnioną przestrzenią do realizacji działań w przestrzeni miasta jest Park. Miejsca, które natomiast mają potencjał to: tereny zielone za MDK-iem, Rynek, Staw Browarniany, nieużytkowane małe boisko na MOSiR-rze, wirydarz w budynku PTTK-a oraz Zameczek Romantyczny.
- We wszystkich grupach wiekowych, i w kontekście wszystkich trzech filii pojawia się potrzeba miejsc, gdzie można się spotkać ze znajomymi, posiedzieć i porozmawiać. To mogą być ławki i przyjemne skwery, ale też tanie i niezobowiązujące kawiarenki, cukiernie, etc.
- Osoby starsze są bardzo wrażliwe na zaniedbanie przestrzeni i brak czystości w mieście, wskazują zapomniane historie różnych miejsc, ale też ich niszczenie, utratę funkcji społecznych. Nieraz wspominają czasy dawnej świetności poszczególnych kamienic. Seniorzy potrzebują przede wszystkim miejsc spacerowych oraz przestrzeni na spotkania ze znajomymi.
- W szczególności dla seniorów i osób niepełnosprawnych należy likwidować bariery architektoniczne (także w Parku).
- Młodzież, z kolei poszukuje przede wszystkim miejsc spotkań. Nie przeszkadza tej grupie tak bardzo ruch samochodowy. Dla młodzieży warto zaproponować działania upiększające miasto, uczące dbałości o przestrzeń, porządkujące ją (np. festiwal graffiti zamiast wulgaryzmów na murach, mozaika, szablony).

- Dorośli chętnie spędzają czas z rodziną np. na wyjazdach czy spacerach, natomiast czas z przyjaciółmi spędzają w restauracjach/pubach. Wszyscy zgodnie twierdzą, że brakuje miejsca dla wspólnych rodzinnych, przyjacielskich spotkań np. na pikniki rodzinne, ogniska.
- Dużym problemem MDK Centrum jest obecny stan techniczny budynku i zapowiadany od lat remont budynku. Sprawia on, że niektórzy nie widzą w MDK Centrum potencjału ani w ogóle sensu, by tam zaglądać. Może warto tę trudność zamienić w szansę i korzystając z perspektywy remontu otworzyć MDK na miejscowych artystów i mieszkańców, pozwolić im na ingerencje w przestrzeń budynku (wewnątrz i na zewnątrz) – murale, instalacje; wspólnie oswoić oczekiwanie na remont. Pozwolić, by mieszkańcy Łańcuta mogli udekorować MDK, zrobili w nim miłą przestrzeń do spędzania czasu. Warto jednak zachować jednocześnie czułość na zachowanie elementów wnętrza (mozaiki, zdobienia), które mają swoją wartość historyczną (ją też wspólnie można odkrywać).

⇒ Grupy wiekowe

- Grupą, która najbardziej odczuwa braki oferty wydarzeń jest grupa mieszkańców w wieku średnim, ok 25 – 35 lat. Według nich w Łańcutie nic się nie dzieje, a z drugiej strony wspominają minione wydarzenia, w których chętnie uczestniczyli np. przegląd młodzieżowych zespołów rockowych „Zsyp”. Wskazana grupa bardzo często postulowali potrzebę realizacji działań w przestrzeni miasta i na terenach zielonych oraz ograniczenie ruchu samochodowego i dominacji samochodów w przestrzeni miejskiej. Dla tej grupy wiekowej ważna jest również możliwość uczestniczenia w różnych wydarzeniach razem z dziećmi.
- Dzieci najbardziej lubią spędzać czas z rówieśnikami, najczęściej na sportowo. Warto zaproponować działanie, które łączy kulturę ze sportem. Takich zajęć brakuje dzieciom. Dodatkowo szczególnie odczuwany jest brak w ofercie MDK-u zajęć teatralnych dla dzieci.
- Młodzież chciałaby uczestniczyć w zajęciach np. filmowych, teatralnych. MDK powinien budować ofertę, która rozwija ich horyzonty w różnych dziedzinach. Oferta MDK-u powinna być również wsparciem dla lekcji z wiedzy o kulturze realizowanej w szkole.

- Brakuje działań związanych z odkrywaniem historii miejsc. Dorośli/seniorzy znają historię Łańcuta i warto zebrać od nich wspomnienia. W tym zakresie warto przeprowadzić różne akcje wielopokoleniowe czy integrujące mieszkańców.
- Seniorzy są bardzo aktywną grupą, co było widoczne z opisanych dzienniczkach. Osoby te z chęcią uczestniczą w proponowanych zajęciach i są ciekawi różnych dziedzin. Warto dbać o różnorodność kierowanej do nich oferty.
- Warte uwagi są warsztaty tematyczne dla różnych grup wiekowych, niekoniecznie wprost związane z kulturą np. rękodzieło, ogrodnictwo, majsterkowanie, psychologiczne. Mieszkańcy powinni mieć możliwość zaproponowania swoich zainteresowań, które mogłyby prowadzić w formie warsztatu dla różnych grup wiekowych.
- Mieszkańcy, funkcjonując od dziecka w przestrzeni, w której kultywowane są wydarzenia z zakresu kultury wysokiej – Festiwal Muzyczny, ale też szacunek dla Zamku i Parku, w naturalny sposób pozostają wierni postrzeganiu tego typu działalności jako ważnej. Wielu mieszkańców Łańcuta wskazywało obcowanie z muzyką poważną, czy jej naukę, jako element codzienności, spędzanie czasu wolnego. W tym celu wiele mieszkańców korzysta z oferty Filharmonii Podkarpackiej w Rzeszowie.
- Jeszcze jedną grupą, która z czasem może pojawić się też w polu zainteresowania MDK są turyści. Na razie przyjeżdżają do Łańcuta, żeby zwiedzić jedynie Zamek, możliwe jednak, że kiedyś zaczną zostawać w mieście na dłużej.

W tabeli zostały pogrupowane według wieku propozycje mieszkańców związane z działalnością kulturalną (i nie tylko).

Tabela 5. Propozycje działań z podziałem na grupy wiekowe.

Grupa wiekowa	Propozycje
Dzieci do lat 4 wraz z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> • Działalność kulturalna w plenerze np. na placach zabaw. • Pikniki rodzinne. • Zajęcia dla dzieci z rodzicami np. teatralne, taneczne, plastyczne, muzyczne, kulinarne. • Miejsce spotkań dla rodziców z małymi dziećmi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienia teatralne dla małych dzieci. • Dla rodziców zajęcia wspierające wychowanie dzieci np. warsztaty psychologiczne, kulinarne, zdrowotne.
Dzieci	<ul style="list-style-type: none"> • Działania łączące sport z kulturą. • Zajęcia teatralne i plastyczne. • Zajęcia akrobatyczne. • Zajęcia edukacyjne – przyrodnicze, chemiczne, fizyczne. • Zajęcia dla dzieci podczas wakacji.
Młodzież	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia filmowe/fotograficzne, teatralne, taneczne (taniec współczesny, nowoczesny), grafika komputerowa. • Koncerty. • Zabawy taneczne. • Gry fabularne i planszowe. • Aktywizacja młodzieży poprzez włączanie w organizację imprez (wolontariat). • Akcje w terenie związane ze sztuką. • Zajęcia edukacyjne z zakresu wiedzy o kulturze.
Młodzi dorośli	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty tematyczne z różnych dziedzin np. kulinarne, fotograficzne. • Spotkania z ciekawymi ludźmi. • Wsparcie dla różnych akcji sportowych np. wspólne bieganie, wycieczki rowerowe oraz aktywnej turystyki. • Zajęcia ruchowe np. łączące taniec ze sportem. • Zajęcia taneczne np. towarzyski, użytkowy.
Dorośli	<ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki z rodziną. • Warsztaty tematyczne niekoniecznie związane z kulturą np. kulinarne, majsterkowanie, rękodzieło, ogrodnicze. • Zajęcia ruchowe np. łączące taniec ze sportem (zumba, aerobik). • Zajęcia taneczne np. towarzyski, użytkowy. • Koło Gospodyń Miejskich. • Potańcówki. • Zajęcia w plenerze – wspólne treningi, pikniki.
Seniorzy	<ul style="list-style-type: none"> • Akcje związane z historią miejsc w Łańcucie. • Potańcówki. • Działania związane z muzyką klasyczną. • Zajęcia ruchowe w przestrzeni. • Warsztaty jednorazowe z różnych tematów – komputerowe, zdrowia, sztuki, ogrodnicze.

<p>Działania dla wszystkich grup wiekowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akcje wielopokoleniowe, integrujące społeczność w różnym wieku. • Utworzenia miejsca spotkań dla wszystkich. • Projekcje filmowe wraz z dyskusją. • Działania związane z teatrem np. przedstawienia, zajęcia. • Akcje w plenerze. • Działania związane z turystyką np. organizacją wycieczek, spotkania z podróżnikami. • Prezentacja lokalnych artystów. • Akcje czytelnicze. • Koncerty. • Wykorzystanie przestrzeni Parku lub za MDK-iem do wprowadzenia sztuki w przestrzeń miasta – instalacje, rzeźby, etc. • Warsztaty tematyczne (niekoniecznie związane wprost z kulturą): rękodzieło, ogrodnicze, majsterkowanie, psychologiczne.
--	---

⇒ **Komunikacja z mieszkańcami**

- Występuje potrzeba usprawnienia komunikacji MDK-u z mieszkańcami. Rekomenduje się wskazanie osoby do kontaktu z osobami, stworzenie sieci wolontariatu. Inne narzędzia: mail, ankieta on-line i papierowa np. raz na rok, skrzynka na listy/propozycje. Brakuje również plakatów rozwieszanych na słupach ogłoszeniowych. Promocja inicjatyw powinna odbywać w szkołach, przedszkolach czy w restauracjach/pubach. Warto też zadbać o identyfikację i informację wizualną w MDK Centrum.
- Ogólnie postulowane jest większe otwarcie się MDK-u na mieszkańców, wsparcie ich w działaniach np. udostępniając przestrzeń i merytoryczne wsparcie.
- MDK powinien prowadzić działania zachęcające mieszkańców do współpracy. Planując działania warto pomyśleć o włączaniu mieszkańców w tworzenie kultury, oraz o dawaniu im okazji do wspólnego działania, do tworzenia więzi społecznych.
- Ważną rolą MDK jest propagowanie wizji kultury egalitarnej, dającej miejsce do działania i decydowania każdemu mieszkańcowi. Warto dbać o to, by ludzie wiedzieli i faktycznie mogli mieć wpływ na to, co się dzieje, by mogli np. proponować tematy zajęć, albo sami je prowadzić. Jak powiedział jeden z rozmówców w trakcie wywiadu:

„Myślę, że ta bariera (uczestnictwa w kulturze – ADJ) jest głównie w głowach mieszkańców. Trzeba im uświadomić, że to oni tworzą tę kulturę. Że jest ona tak ważnym elementem codziennego życia i, że to, co się organizuje jest właśnie dla nich. Dlatego ważne, by była różnorodna oferta i, żeby do nich dotrzeć, bo naród bez kultury umiera.”

- Warto uwzględnić zainteresowania mieszkańców planując ofertę kulturalną np. związaną z muzyką (koncerty), turystyką/podróżami, filmem, tańcem (pokazy, ale i podstawowa nauka tańców nowoczesnych/współczesnych) czy sportem. W tworzenie i opiniowanie oferty powinni być zaproszeni mieszkańcy.
- Mieszkańcy nie znają osób czy organizacji działających w Łąncucie. Warto organizować akcje, które upowszechniają lokalną twórczość.

Spis rysunków:

Rysunek 4. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy korzysta Pan/Pani z oferty kulturalnej MDK Łańcut?”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=307. Pytanie wielokrotnego wyboru.	24
Rysunek 5. Odsetek odpowiedzi dotyczące wieku badanych. Ankieta internetowa – N=101, ankieta papierowa – N=226.	25
Rysunek 6. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Proszę wskazać co Pana/Panią najbardziej interesuje.” Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=367, ankieta „wydzieranka” – N=180. Pytanie wielokrotnego wyboru.	27
Rysunek 7. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „W jaki sposób spędza Pan/Pani czas wolny od obowiązków szkolnych, zawodowych czy domowych”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=366. Pytanie wielokrotnego wyboru.....	34
Rysunek 8. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy zna Pan/Pani w swoim otoczeniu aktywną osobę czy organizację z którą MDK mógłby nawiązać współpracę w celu realizacji spotkań, warsztatów, inicjatyw społecznych itp.?”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=328. Pytanie wielokrotnego wyboru.	35
Rysunek 9. Odsetek odpowiedzi na pogrupowane w kategorie z pytania otwartego: „Proszę wymienić miejsca w łańcucie, które są dla Pana/Pani interesujące czy warte uwagi np. które miejsca są miejscem spotkań albo odegrały szczególną rolę w Pana/Pani życiu?”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=278. Pytanie wielokrotnego wyboru. Na wykresie nie zostały zaznaczone wszystkie kategorie.....	37
Rysunek 1. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Jak oceniasz ofertę Miejskiego Domu Kultury w łańcucie? Jeśli nie znasz oferty MDK-u – nie wydzieraj.” Ankieta „wydzieranka” . N=181.....	48
Rysunek 2. Liczba odpowiedzi na pytanie: „Proszę wskazać co Pana/Panią najbardziej interesuje?”. Ankieta dla pracowników. N=13.	49
Rysunek 3. Odsetek odpowiedzi na pytanie dotyczące idealnego domu kultury. Ankieta internetowa N=104 i papierowa N=367. Pytanie wielokrotnego wyboru.	56
Rysunek 10. Odsetek odpowiedzi na pytanie: „Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani mieć wpływ na ofertę kulturalną miasta”. Ankieta internetowa – N=104, ankieta papierowa – N=341.	59

Spis tabel

Tabela 1. Historia Miejskiego Domu Kultury w Łąncuzie	10
Tabela 2. Zestawienie narzędzi wraz ilością zebranego materiału	22
Tabela 3. Pogrupowane zainteresowania mieszkańców wraz z opisem	28
Tabela 4. Zestawienie propozycji mieszkańców dotyczących działalności kulturalnej w Łąncuzie.	61
Tabela 5. Propozycje działań z podziałem na grupy wiekowe.	67

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1. Wejście do MDK-u w Łąćucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora.....	11
Zdjęcie 2. Tereny zielone za MDK-iem w Łąćucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora	11
Zdjęcie 3. Wnętrze MDK-u w Łąćucie - hol przed salą widowiskową . Fot. Marta Nazaruk-Napora	11
Zdjęcie 4. Wnętrze MDK-u w Łąćucie – Galeria MDK. Fot. Marta Nazaruk-Napora	11
Zdjęcie 5. Budynek filii Podzwierzyniec. Fot. MDK w Łąćucie	13
Zdjęcie 6. Kino za Rogiem w filii Podzwierzyniec. Fot. MDK w Łąćucie.....	13
Zdjęcie 7. Zajęcia w filii Przedmieście. Fot. MDK w Łąćucie.....	13
Zdjęcie 8. Ankieta papierowa. Fot. Marta Nazaruk-Napora.....	17
Zdjęcie 9. Ankieta „wydzieranka” na Targach Edukacyjnych w MDK-u w Łąćucie. Fot. MDK Łąćcut.	18
Zdjęcie 10. Wiszące pytanie na banerze podczas happeningu. Fot. MDK w Łąćucie.....	20
Zdjęcie 11. Wiszące pytanie na happeningu w dniu 9 maja 2016 r. .Fot. MDK Łąćcut.....	21
Zdjęcie 12. Wnętrze Miejskiego Domu Kultury w Łąćucie. Fot. M. Nazaruk-Napora	39
Zdjęcie 13. Park w Łąćucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora	41
Zdjęcie 14. Synagoga w Łąćucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora	42
Zdjęcie 15. Plac Sobieskiego z ławeczką Jana i Stanisława Cetnarskich. Fot. Marta Nazaruk-Napora .	43
Zdjęcie 16. Piktonówka. Fot. Marta Nazaruk-Napora	44
Zdjęcie 17. Rynek w Łąćucie. Fot. Marta Nazaruk-Napora.....	45
Zdjęcie 18. Happening na Rynku w dniu 9 maja 2016 r. Fot. MDK w Łąćucie.....	53
Zdjęcie 19. Wizualizacja projektu – „MDK-Mieszkańcy dla kultury, Inicjatywy lokalne 2016”	53

Osoby realizujące diagnozę:

Agnieszka Duda-Jastrzębska - absolwentka socjologii UMCS i programu MOST na UJ, przez wiele lat związana z sektorem organizacji pozarządowych. Zawodowo zajmuje się promocją, analityką, pisaniami i realizacją projektów społecznych. Certyfikowana trenerka umiejętności miękkich. Specjalizuje się w jakościowych metodach badawczych, ewaluacjach i diagnozach, najchętniej opartych na podejściu partycypacyjnym. Zgłębia obecnie zagadnienie tworzenia raportów wpływu i przedstawianie wizualne danych. Prywatnie mama dwójki dzieci i tancerka Grupy Tańca Współczesnego Politechniki Lubelskiej. Miłośniczka rodzinnych podróży m.in. do Łotwy, Gruzji.

Marta Nazaruk-Napora - absolwentka socjologii UMCS oraz studiów podyplomowych Analiza Danych w Instytucie Matematyki UMCS. Od 2012 roku właścicielka Research Design. Zaangażowana w jakość kształcenia na uczelniach poprzez realizację badań oraz opracowanie publikacji w tym zakresie. Obecnie zainteresowania idą w kierunku odkrywania tożsamości miejsc. Popiera działania związane z otwarciem danych w instytucjach (open data). Współpracuje z Dzielnicowym Domem Kultury "Węglin" m.in. w programach "Mama bajkopisarka", akcji/community arts "Historia znikania". Zwolenniczka wszelkich działań oddolnych z marzeniem realizacji własnych.

Opiekunka z ramienia Narodowego Centrum Kultury:

Teresa Jankowska – animatorka, trenerka, superwizorka. Doświadczenie w zakresie zarządzania instytucją kultury (dyrektor domu kultury w Brzeszczach 1995 – 2005) doświadczenie w zakresie zarządzania jednostką samorządową (burmistrz gminy Brzeszcz 2005 – 2013), doświadczenie w zakresie animacji społecznej i kulturalnej (m.in. Centrum Aktywności Lokalnej, Program Rozwoju Bibliotek, Rewitalizacja Społeczna, Dom Kultury+, Inicjatywy Lokalne 2014, 2015, 2016). Wykształcenie wyższe magisterskie, studia podyplomowe m.in. w zakresie superwizji animacji i współpracy środowiskowej (Uniwersytet Gdański). Doświadczenie w prowadzeniu konsultacji społecznych i innych działań z zakresu partycypacji społecznej. Od 2013 pełniła rolę Konsultanta ds. wdrożenia subregionalnego modelu partycypacji publicznej projektu „Decydujemy Razem”, w ramach którego powstał model konsultacji społecznych. W 2014 moderator 16 debat

upowszechniająco-konsultacyjnych w ramach realizowanego programu pn. „Rewitalizacja społeczna” (realizowanych na terenie całej Polski) na zlecenie CRZL. W 2015 roku koordynatorka Programu Animacji Społecznej w Łodzi, który był częścią pilotażowego projektu „Opracowanie modelu prowadzenia rewitalizacji obszarów miejskich na wybranym obszarze w Mieście Łodzi” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. W 12.2015/01.2016 była opiekunem trzech miast w ramach konkursu Modelowa rewitalizacja miast ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju.

Osoby koordynujące projekt:

Agnieszka Cieślicka – Zastępca dyrektora Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie. Wykształcenie wyższe magisterskie (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), studia podyplomowe z wiedzy o kulturze (Uniwersytet Rzeszowski). Autorka oraz koordynatorka projektu „MDK- Mieszkańcy Dla Kultury, Inicjatywy lokalne 2016” realizowanego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne, jak również innych projektów realizowanych przez MDK, np. utworzenie kina społecznościowego w Łańcucie.

Katarzyna Mazurkiewicz – instruktor w Miejskim Domu Kultury w Łańcucie, redaktor lokalnej telewizji TV Łańcut. Wykształcenie wyższe magisterskie (Uniwersytet Jagielloński). Koordynatorka działań diagnozujących podczas realizacji projektu „MDK- Mieszkańcy Dla Kultury, Inicjatywy lokalne 2016” w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne.”. Inicjatorka i koordynatorka wielu ciekawych działań skierowanych zwłaszcza do dzieci i młodzieży (m.in. warsztaty telewizyjno-filmowe, projekt „Trędowata – remake”)

Osoby zaangażowane w zbieranie materiału:

Pracownicy:

Katarzyna Pytel, Ewa Koralewicz, Piotr Dubiel, Mirosław Mazurkiewicz, Zofia Fołta, Dorota Chudzik, Katarzyna Głuszek.

Wolontariusze: Krzysztof Młynarski, Daniel Martula, Anna Czajka, Jakub Kielar, Krzysztof Piechowski, Patrycja Baran, Marta Stankiewicz, Zofia Florek, Joanna, Maja,

i Krzysztof Kwiatek, Ewa Piechowska, Krystyna Kania, Julia Swatek, Katarzyna Stafa, Magdalena Łyko, Wojciech Świętoniowski, Justyna Bartłomowicz, Gabriela Szymańska, Paweł Kazimirowicz, Maciej Kazimirowicz, Patrycja Kuczek, Kamil Taraszka, Aneta Panas, Aleksandra Tymińska, Julia Napieralska, Julia Stąpor, Dominika Blok, Roksana Witek, Sara Sepp i Dominika Świętoniowska.

Miejski Dom Kultury w Łańcucie kieruje serdeczne podziękowania dla instytucji a także wszystkich osób, które przyczyniły się do zgromadzenia materiałów do Diagnozy oraz podzielili się z nami swoimi pomysłami i opiniami.